

T.C.
BEYKENT ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
TEKSTİL TASARIM ANASANAT DALI
TEKSTİL VE MODA TASARIMI SANAT DALI

**ANTİK YUNAN DÖNEMİNDE KULLANILAN
AKSESUARLARIN GÜNÜMÜZ MÜCEVHER
SANATINDA UYGULANMASI**

Yüksek Lisans Tezi

Tezi Hazırlayan
Dilan ÖZCAN

İstanbul, 2022

T.C.
BEYKENT ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
TEKSTİL TASARIM ANASANAT DALI
TEKSTİL VE MODA TASARIMI SANAT DALI

**ANTİK YUNAN DÖNEMİNDE KULLANILAN
AKSEUARLARIN GÜNÜMÜZ MÜCEVHER
SANATINDA UYGULANMASI**

Yüksek Lisans Tezi

Tezi Hazırlayan

Dilan ÖZCAN

Öğrenci No

1955083006

ORCID ID

0000 0002 2925 7921

Danışman

Prof. Hamdi ÜNAL

İstanbul, 2022

YEMİN METNİ

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum “**Antik Yunan Döneminde Kullanılan Aksesuarların Günümüz Mücevher Sanatında Uygulanması**” başlıklı bu çalışmanın, bilimsel ahlak ve geleneklere uygun şekilde tarafımdan yazıldığını, bu tezdeki bütün bilgileri akademik ve etik kurallar içinde elde ettiğimi, yararlandığım eserlerin tamamının kaynaklarda gösterildiğini ve çalışmamın içinde kullanıldıkları her yerde bunlara atıf yapıldığını, patent ve telif haklarını ihlal edici bir davranışımın olmadığını belirtir ve bunu onurumla doğrularım. 11/05/2022

Dilan ÖZCAN

T.C.
BEYKENT ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ
TEZLİ YÜKSEK LİSANS SINAV TUTANAĞI

07.06.2022

Enstitümüz *Tekstil Tasarım* Anasanat Dalı *Tekstil ve Moda Tasarımı* Programı yüksek lisans öğrencilerinden **1955083006** numaralı **Dilan ÖZCAN**'ın "*Beykent Üniversitesi Lisansüstü Eğitim – Öğretim Yönetmeliği*"nin ilgili maddesine göre hazırlayarak, Enstitümüze teslim ettiği "*Antik Yunan Döneminde, Kullanılan Aksesuarların Günümüz Mücevher Sanatında Uygulanması*" konulu tezini, Yönetim Kurulumuzun 31/05/2022 tarih ve 2021/22 sayılı toplantısında seçilen ve Taksim yerleşkesinde toplanan biz jüri üyeleri huzurunda, Beykent Üniversitesi Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliğinin 29. maddesinin 3. fıkrası gereğince 45 dakika süre ile aday tarafından savunulmuş ve sonuçta adayın tezi hakkında "**OYBİRLİĞİ**" ile "**KABUL**" kararı verilmiştir.

İşbu tutanak, 2 nüsha olarak hazırlanmış ve Enstitü Müdürlüğü'ne sunulmak üzere tarafımızdan düzenlenmiştir.

DANIŞMAN
Prof. Ha*** ÜN***
(Beykent Üniversitesi)

ÜYE
Prof. Es*** SA***
(Beykent Üniversitesi)

ÜYE
Doç. Dr. Ay*** Ga*** ÖN***
(Doğuş Üniversitesi)

Adı ve Soyadı : Dilan ÖZCAN
Danışmanı : Prof. Hamdi ÜNAL
Türü ve Tarihi : Yüksek Lisans, 2022
Alanı : Tekstil Tasarımı
Anahtar Kelime : Antik Yunan, Sanat, Kültür, Aksesuar, Takı, Mücevher

ÖZ

ANTİK YUNAN DÖNEMİNDE KULLANILAN AKSESUARLARIN GÜNÜMÜZ MÜCEVHER SANATINDA UYGULANMASI

Antik Yunan Dönemi, günümüz Yunanistan toprakları ile Anadolu arasında M.Ö. 756 ile M.Ö 146 tarihleri arasında yaşamış dönem olarak bilinmektedir. Yunanistan'ın Paleolitik Çağ'a kadar uzanan yerleşim izleri olduğu bilinmektedir.

Bir yarımada olan Yunanistan'ın batısında İyon Denizi yer alırken doğusunda Ege Denizi güneyde ise Akdeniz bulunmaktadır. Antik Yunanlılar çok tanrılı bir dine inanırlardı. Antik Yunan'da sanat, tasarım ve felsefe önemli bir yer almaktadır. Tarihsel süreç içinde Yunanlıların kıyafet kültürü, üç dönem olarak ayrı ele alınmaktadır.

Sanayi Devriminden sonra işçilik atölyelerinde yeni tasarımlar ortaya çıkmıştır. Modanın önemli gelişmeler yaşadığı 1960'lı yıllarda takı tasarımında da ciddi gelişmeler yaşanmıştır. Takı ve aksesuarın üretim sektöründe ciddi bir payı oluşmuş, eğitim alanında yer etmiştir.

Birçok medeniyete öncülük yapmış Yunan sanatı, günümüz tasarımlarında da aranan kaynaklardandır. Bu çalışmanın amacı; literatüre geçmiş olup, Yunan sanatlarının bütün dalları incelenerek günümüzde kullanılacak biçimde tanıtımı yapılacaktır.

Name and Surname : Dilan ÖZCAN
Supervisor : Prof. Hamdi ÜNAL
Degree and Date : Master, 2022
Major : Textile Design
Key Words : Ancient Greek, Art, Culture, Accessory, Jewelry, Gem

ABSTRACT

THE APPLICATION OF ACCESSORIES USED IN ANCIENT GREEK PERIOD IN JEWELRY ART TODAY

Ancient Greek Period, that occurred between 756 B.C. and 146 B.C. and spread to the lands of present-day Greece and Anatolia. The history of Ancient Greek civilization goes back to the Paleolithic Age.

As a peninsula, Greece has the Ionian Sea to the west, the Aegean Sea to the east and the Mediterranean Sea to the south. The Ancient Greeks believed in a polytheistic religion. Art, design and philosophy took an important place in Ancient Greece. History of Greek costumes are analyzed in three different historical periods.

After the Industrial Revolution, new designs emerged in craftsmanship workshops. In the 1960s, when fashion experienced significant developments, serious developments also occurred in jewelry design. Jewelry and accessories have formed a significant share in the fashion production sector and have taken a place in the field of education.

Greek art, which pioneered many civilizations, is also a sought-after resource in today's designs. The aim of this study; It has passed into the literature and all branches of Greek arts will be examined and introduced in a way to be used today.

İÇİNDEKİLER

Sayfa No.

ÖZ

ABSTRACT

RESİMLER LİSTESİ..... v

KISALTMALAR xii

SÖZLÜK..... xiii

GİRİŞ 1

BİRİNCİ BÖLÜM

ANTİK YUNAN DÖNEMİ

1. TARİHÇE..... 4

2. COĞRAFİ KONUMU 4

3. GEÇİM KAYNAĞI 5

4. YAŞAM BİÇİMİ..... 7

4.1. Eğitim ve İş 7

4.2. Dini İnanış..... 8

4.3. Yönetim Şekli 9

5. AİLE..... 9

6. SANAT, TASARIM VE FELSEFE..... 10

6.1. Resim 10

6.1.1. Geometrik Vazolar 10

6.1.2. Siyah Figürlü Vazolar..... 14

6.1.3. Kırmızı Figürlü Vazolar 15

6.2. Heykel 16

6.3. Tiyatro 17

6.4. Mimari..... 17

6.5. Moda 18

6.5.1. Klasik Dönem 19

6.5.1.1. Erken Klasik Dönem Yunan Giysileri..... 19

6.5.1.2. Klasik Dönem Yunan Giysileri 20

6.5.2. Helenistik Dönem 21

6.5.2.1. Hellenistik Dönemde Yunan Giyim Kültürü.....	21
6.6. Felsefe	22

İKİNCİ BÖLÜM

ANTİK YUNAN SANATI VE MÜCEVHERLER

1. AKSESUARLAR	23
1.1. Tablion	23
1.2. Şemsiye	24
1.3. Peruk	25
1.4. Yüzük.....	26
1.5. Ayakkabı	27
1.6. Başörtüsü.....	28
1.7. Mendil	30
2. TAKILAR.....	31
2.1. Takının Tanımı Ve Tarihçesi	33
2.1.1. Geleneksel Takılar ve Özellikleri.....	34
2.1.2. Günümüz Takıları ve Özellikleri.....	35
2.1.3. Dünyada Takı	36
2.1.4. Türkiye’de Takı	36
2.2. Tasarım.....	37
2.2.1. Tasarım Özellikleri.....	37
2.3. Antik Yunan Takıları	38
2.4. Antik Dönemde Anadolu Takıları.....	41
2.5. Takı Gereçleri	42
2.5.1. İnorganik Gereçler.....	43
2.5.2. Madenler.....	43
3. MÜCEVHERLER	44
4. KIYMETLİ TAŞLAR	46
4.1. Zümrüt.....	46
4.2. Yakut.....	47
4.3. Safir.....	47
4.4. Ametist.....	48

5. KUYUMCULUK	49
5.1. Yapım Teknikleri	49
5.1.1. Metal Levha.....	49
5.1.2. Kakma	50
5.1.3. Kalıp Baskı	50
5.1.4. Sıvama (Kalıp Üzerinde Çalışma).....	50
5.1.5. Darp	51
5.1.6. Kalıba Çakma	51
5.1.7. Tel.....	51
5.1.8. Döküm Tekniği.....	52
5.1.9. Süsleme Teknikleri	52
6. SERAMİK	55
6.1. Kil.....	55
6.2. Çömleklerin Şekillendirilmesi	59
7. KAP-KACAK.....	62
7.1. Bardak	63
7.2. Kase.....	64
7.3. Kavanoz	65
7.4. Merhem Kabı	66
7.5. Sürahi/Testi	66
7.6. Şişe	67
7.7. Tabak.....	68
8. MOTİFLER.....	68
8.1. Akantus (Süsleme)	69
8.2. Meander	70
8.3. Mozaik	70
8.4. Kabartma	71
8.4.1. Günümüzde Kabartma Sanatı.....	73
9. MİMARİ YAPILAR.....	73

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ANTİK YUNAN DÖNEMİNİN GÜNÜMÜZ MÜCEVHER SANATINA ETKİLERİ

1. GÜNÜMÜZ MÜCEVHER TASARIMLARI.....	75
Altınbaş İkon Koleksiyonu	76
2. TÜRK MÜCEVHER TASARIMCILARI.....	82
2.1. Ece Şenyıldız.....	83
2.2. Ayşe Rodoslu	84
2.3. Zeynep Erol.....	85
3. DÜNYANIN EN ETKİLİ MÜCEVHER TASARIMCILARI	87
3.1. Joel Arthur Rosenthal.....	87
3.2. Stefan Hemmerle.....	92
3.3. James Taffin de Givenchy.....	94
3.4. Victoire De Castellane	95
3.5. Viren Bhagat	100
4. MÜCEVHER TASARIMLARI KARŞILAŞTIRMA	103

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

UYGULAMA

1. UYGULAMA ÇALIŞMASI.....	106
SONUÇ	134
KAYNAKÇA.....	137

RESİMLER LİSTESİ

	Sayfa No.
Resim 1. Ege Havzası	4
Resim 2. Geometrik Vazo 1	11
Resim 3. Geometrik Vazo 2	11
Resim 4. Geometrik Vazo 3	12
Resim 5. Geometrik Vazo 4	12
Resim 6. Geometrik Vazo 5	13
Resim 7. Geometrik Vazo 6	13
Resim 8. Siyah Figürlü Vazo 1	14
Resim 9. Siyah Figürlü Vazo 2	14
Resim 10. Siyah Figürlü Vazo 3	15
Resim 11. Kırmızı Figürlü Vazo 1	15
Resim 12. Kırmızı Figürlü Vazo 2	16
Resim 13. Kırmızı Figürlü Vazo 3	16
Resim 14. Parthenon	18
Resim 15. M.Ö. 600-480 Arkaik Dönemden Yunan Giysiler.....	19
Resim 16. M.Ö. 480-450 Yılları Arası Erken Klasik Dönem Yunan Kıyafetleri	20
Resim 17. M.Ö. 440-400 Klasik Dönem Yunan Giysiler	21
Resim 18. M.Ö.300-150 Helenistik Dönem Yunan Giysiler	22
Resim 19. Chlamys Üzerinde Tablion Askesuarlı İmparatoriçe Ariadne, 4. Yy., Bargello, Tablion Örneği	23
Resim 20. Bir Şemsiyenin Parçaları	24
Resim 21. Plaj Şemsiyesi	24
Resim 22. Nicolas De Vermont	25
Resim 23. Yüzük.....	26
Resim 24. Cam Yüzük	27
Resim 25. Bir Çift İskarpin Ayakkabı	27
Resim 26. Başörtülü Kadın	28
Resim 27. Başörtülü Bir Antikçağ Kadını, Lyon Güzel Sanatlar Müzesi'nde.....	29
Resim 28. Mendil.....	30

Resim 29. Rönesans Devri Portrelerinde Kişiler Çoğunlukla Elllerinde Dantelli Mendille Betimlenmiştir	31
Resim 30. İnsan Kafası Figürlü Takı	39
Resim 31. İnsan Figürlü Küpe	39
Resim 32. Hayvan Figürlü Takı	40
Resim 33. Hayvan Figürlü Olan Takı	40
Resim 34. Herakles Düğümü	41
Resim 35. Herakles Düğümü Detaylı Takı	41
Resim 36. Takı Yapma Malzemeleri	42
Resim 37. Altın Metali	43
Resim 38. Madenler	43
Resim 39. Zümrüt Taşı	46
Resim 40. Yakut Taşı	47
Resim 41. Safir Taşı	47
Resim 42. Ametist Taşı	48
Resim 43. Metal Levha	49
Resim 44. Kakma Sanatı	50
Resim 45. Alüminyum Tel Gümüş	51
Resim 46. Mine İşi	53
Resim 47. Savatlama Tekniği	53
Resim 48. Oyma Tekniği	54
Resim 49. Kil	56
Resim 50. Siyah Figür Tekniği İle Korint Pinaksı, Kilin Topraktan Çıkarılma Sahnesi. M.Ö. 590 İle 570 Yılları Arası	56
Resim 51. Topraktan Kil Çıkartan Bir Adam	57
Resim 52. Modern Bir Yunan Çömlekçi Atölyesi	57
Resim 53. İhtiyar Bir Adam Yukarıdan Sarkan Bir Kayışı Tutmuş Kili Çiğniyor, Yanındaki Kadın İse Çark İçin Kili Hazırlamaktadır	58
Resim 54. Çömleklerin Şekillendirilmesi	58
Resim 55. Mısır Osiris Kutsal Alanı Olan Bir Duvar Kabartması. Ayakla Çevrilen Çark Resmi	59
Resim 56. Çarkla Şekillendirme	60

Resim 57. Vazo Yapımı	61
Resim 58. El İle Vazo Yapımı	61
Resim 59. Roma- Vulci’de Bulunmuş Siyah Figür Tekniğinde Attika Hydria Kırığı. Büyük Bir Çömlekçi Atölyesinde Yapılan Çalışmalar. M.Ö. 520-510 Yıllar Arası.....	62
Resim 60. Bardak	63
Resim 61. Kase	64
Resim 62. Kavanoz	65
Resim 63. Merhem Kabı	66
Resim 64. Sürahi	66
Resim 65. Şişe.....	67
Resim 66. Tabak	68
Resim 67. Acanthus	69
Resim 68. Acanthus Spinosus Çiçeği	69
Resim 69. Dimitrie Sturdza Evi’nde Yer Alan Sobaya İşlenmiş Meander Motifleri	70
Resim 70. Mozaik	70
Resim 71. Selimiye Camii Kubbesi	71
Resim 72. Kabartma 1.....	71
Resim 73. Kabartma 2.....	72
Resim 74. Kabartma 3.....	72
Resim 75. Konya Selimiye Camii.....	73
Resim 76. Sultanahmet Camii.....	74
Resim 77. Hayvan (Ejderha) Desenli Çin Vazosu	74
Resim 78. Altınbaş Kolyeler	75
Resim 79. Altınbaş-Kolye Afrodite Ön	76
Resim 80. Altınbaş-Kolye Afrodite Arka	76
Resim 81. Altınbaş-Kolye Zeus Ön	77
Resim 82. Altınbaş-Kolye Zeus Arka	77
Resim 83. Altınbaş-Kolye Poseidon Ön	78
Resim 84. Altınbaş-Kolye Poseidon Arka	78
Resim 85. Altınbaş-Kolye Hera Ön	79
Resim 86. Altınbaş-Kolye Hera Arka	79

Resim 87. Altınbaş-Kolye Ares Ön	80
Resim 88. Altınbaş-Kolye Ares Arka	80
Resim 89. Altınbaş-Kolye Atena Ön	81
Resim 90. Altınbaş-Kolye Atena Arka	81
Resim 91. Atasay-Kolye Kırmızı Altın Madalyon	82
Resim 92. Takı Resmi.....	82
Resim 93. Ece Şenyıldız	83
Resim 94. Ece Şenyıldız-Yüzük	84
Resim 95. Ayşe Rodoslu.....	84
Resim 96. Ayşe Rodoslu-Küpe.....	85
Resim 97. Zeynep Erol	85
Resim 98. Zeynep Erol-Yüzük	86
Resim 99. Küpe.....	87
Resim 100. Joel Arthur Rosenthal-Broş	88
Resim 101. Joel Arthur Rosenthal-Küpe	88
Resim 102. Joel Arthur Rosenthal-Broş	89
Resim 103. Joel Arthur Rosenthal-Broş	89
Resim 104. Joel Arthur Rosenthal-Bileklik	90
Resim 105. Joel Arthur Rosenthal-Broş	90
Resim 106. Joel Arthur Rosenthal-Broş	91
Resim 107. Joel Arthur Rosenthal-Broş	91
Resim 108. Stefan Hemmerle	92
Resim 109. Stefan Hemmerle-Broş	92
Resim 110. Stefan Hemmerle-Yüzük	93
Resim 111. Stefan Hemmerle-Küpe	93
Resim 112. Stefan Hemmerle-Küpe	93
Resim 113. James Taffin De Givenchy	94
Resim 114. James Taffin De Givenchy-Broş-Küpe 2 adet-Kolye.....	94
Resim 115. James Taffin De Givenchy-Bileklik-Yüzük-Küpe	95
Resim 116. Victoire De Castellane	95
Resim 117. Victoire De Castellane-Kolye.....	96
Resim 118. Victoire De Castellane-Yüzük	96

Resim 119. Victoire De Castellane-Broş	97
Resim 120. Victoire De Castellane-Küpe	97
Resim 121. Victoire De Castellane-Yüzük	98
Resim 122. Victoire De Castellane-Yüzük	98
Resim 123. Victoire De Castellane-Yüzük	99
Resim 124. Victoire De Castellane-Yüzük	99
Resim 125. Victoire De Castellane- Yüzük	100
Resim 126. Viren Bhagat	100
Resim 127. Viren Bhagat -Broş	101
Resim 128. Viren Bhagat-Yüzük	101
Resim 129. Viren Bhagat-Kolye Ucu	102
Resim 130. Viren Bhagat-Broş	102
Resim 131. Viren Bhagat-Küpe	102
Resim 132. Minos Altın Küpe, Minos Takısı	103
Resim 133. Altınbaş Karat Elmas Baget Küpe	103
Resim 134. Kafaya Takılan Aksesuar, Saç Süsü, Hellenistik Dönem	104
Resim 135. Saç Aksesuarı	104
Resim 136. Kolye, Klasik Dönem	105
Resim 137. Elmas&Pırlanta Gerdanlık	105
Resim 138. 1. Esin Kaynağı	106
Resim 139. 2. Esin Kaynağı	106
Resim 140. 3. Esin Kaynağı	107
Resim 141. Birimleri Keserken	107
Resim 142. Birimleri Kestikten Sonraki Hali	108
Resim 143. Birimlerin Kesim Sonrası Yüzeysel Düzenlemesinin Yapılması	108
Resim 144. A4 Siyah Fon Kartona Yüzeysel Düzenleme Yapılması	109
Resim 145. A4 Siyah Fon Kartona Birimlerin Yapıştırılması	109
Resim 146. Elde Yaptığım 1. Kolaj Çalışmam	110
Resim 147. Birimlerin Kesim Sonrası Yüzeysel Düzenlemesinin Yapılması	110
Resim 148. Elde Yaptığım 2. Kolaj Çalışmam	111
Resim 149. Birimlerin Kesim Sonrası Yüzeysel Düzenlemesinin Yapılması	111
Resim 150. Elde Yaptığım 3. Kolaj Çalışmam	112

Resim 151. Eskiz Çalışmalarım 1	112
Resim 152. Eskiz Çalışmalarım 2	113
Resim 153. Eskiz Çalışmalarım 3	113
Resim 154. Antik Yunan Takıları.....	114
Resim 155. Broş Tasarımım	114
Resim 156. Broş Malzemeleri.....	115
Resim 157. Broş Yapımı 1	115
Resim 158. Broş Yapımı 2.....	116
Resim 159. Broş.....	116
Resim 160. Küpe Tasarımım	117
Resim 161. Küpe Malzemeleri.....	117
Resim 162. Küpe Yapımı 1	118
Resim 163. Küpe Yapımı 2.....	118
Resim 164. Küpe.....	119
Resim 165. Broş Tasarımım	119
Resim 166. Broş Yapımı.....	120
Resim 167. Broş.....	120
Resim 168. Kolye Tasarımım	121
Resim 169. Kolye Malzemeleri	121
Resim 170. Kolye Ucu	122
Resim 171. Kolye İpi Takımı.....	122
Resim 172. Kolye.....	123
Resim 173. Kolye Tasarımım	124
Resim 174. Kolye Yapımı.....	124
Resim 175. Kolye Ucu	125
Resim 176. Kolye İpi Takımı.....	125
Resim 177. Kolye.....	126
Resim 178. Kolye Tasarımım	127
Resim 179. Kolye Yapımı.....	127
Resim 180. Kolye Ucu	128
Resim 181. Kolye İpi Takımı.....	128
Resim 182. Kolye.....	129

Resim 183. Kolye Tasarımım	130
Resim 184. Kolye Ucu Yapımı	130
Resim 185. Kolye Ucu	131
Resim 186. Kolye İpi Takımı.....	131
Resim 187. Kolye.....	132
Resim 188. Tasarımlarım.....	133

KISALTMALAR

İ.Ö. : İslamiyet öncesi

M.Ö. : Milattan önce

M.S. : Milattan sonra

yy : Yüzyıl

SÖZLÜK

Agora: Yunan klasik devrinde, sitenin yönetim, politika ve ticaret işlerini konuşmak için halkın toplandığı alan, halk meydanı

Drahoma: Hristiyan ve Musevilerde gelinin damada verdiği para veya mal

Nadas: Tarlayı sürüp herhangi bir şey ekmeden dinlenmeye bırakma

Obsidiyen: Cam kaya

GİRİŞ

Antik Yunan Dönemi, günümüz Yunanistan toprakları ile Anadolu arasında M.Ö. 756 ile M.Ö 146 tarihleri arasında yaşamış dönem olarak bilinmektedir. Yunanistan'ın Paleolitik Çağ'a kadar uzanan yerleşim izleri olduğu bilinmektedir.

Antik Yunan Dönemleri: Arkaik, Helenistik ve Klasik Dönem olarak 3 başlıktadır. Arkaik dönemde heykel ortaya çıkmıştır. Klasik Dönemde demokrasi ortaya çıkmıştır. Helenistik Dönemde İskender'in ölümünün olduğu dönemdir.

Bir yarımada olan Yunanistan'ın batısında lon Denizi yer alırken doğusunda Ege Denizi güneyde ise Akdeniz bulunmaktadır. Akdeniz iklimi çok çeşitlidir ve yağışlar değişkenlik göstermektedir.

Avrupa'nın en yağışlı ve kuru bölgeleri Akdeniz kuşağında yer alır. Antik Yunanların geçim kaynakları coğrafi koşullara ve insanların ihtiyaçlarına göre şekillenmiştir. Antik Yunanların yaşam tarzı, bulundukları bölge ve ihtiyaçlarına göre çeşitli şekillerde geçmektedir.

Eğitim, Antik Yunan'da da pek çok toplulukta olduğu gibi önce ailede başlar sonra okulda devam ederdi. Antik Yunanların günlük yaşamları çeşitli şekillerde geçmektedir. Çocuklar için eğitim gerekli görülmektedir.

Antik Yunanlılar çok tanrılı bir dine inanırlardı. Yunan tanrıları sıra dışı özelliklere sahiptirler. Antik Yunan'da yönetim şekli, Karanlık Çağ'ın öncesinde bulunduğu bilinmektedir. Demokrasinin ilk temelleri Yunan şehir devletleri tarafından atıldığı bilinmektedir.

Antik Yunan'da aile kavramı oikos kelimesine karşılık gelmektedir. Aile kavramı anne-baba ve çocuktan oluşan çekirdek bir yapıdır. Antik Yunanda sanat, tasarım ve felsefe önemli bir yer almaktadır. Antik Yunan'da tiyatro önemli bir kavramdır. İnsanlar çeşitli elbiseler giyerek, şarkı ve şiirler söylerken zamanla öykülerle birlikte şenlikler yapılmıştır. Antik Yunan döneminde mimari önemli bir yer almaktadır. Bu dönemde en değerli eserlerden biri tapınaklardır.

Tarihsel süreç içinde Yunanlıların kıyafet kültürü, üç dönem olarak ayrı ele alınmaktadır. Bu dönemler sırasıyla Arkaik, Klasik, ve Helenistik Dönem olarak

ayrılmıştır. Antik Yunan döneminde felsefe araştırma ve nedensel ilişkiye dayanmaktadır.

Bir çift kumaş olarak bilinen ve giyim aksesuarı olarak kullanılan Tablion, Bizans Dönemi'nde iyi rütbe sahibi olan kişilerce kullanılmıştır. Takılar insan tarihi ile birlikte süs eşyası olarak kullanılan ve zamanla gelişen eşyalar olarak bilinmektedir. Anadolu'da tarih boyunca çeşitli uygarlıklar yaşarken; takı tasarımı daima gelişen bir sanat biçimi olmuştur. Tarihle yaşayan bu medeniyetler çeşitli taş ve metalleri işleyerek birçok takı üretmiştir.

M.Ö 16. yy'da bilinen Mike Uygarlığı ticareti süs eşyaları ile yapmıştır. Yapmış olduğu süs eşyalarının kaynağı altın olarak bilinmektedir. M.Ö 4. yy sonlarında Yunan mücevherliğinde altın harici çok değerli olmayan renkli taşlar kullanılmıştır.

Sanayi Devriminden sonra işçilik atölyelerinde yeni tasarımlar ortaya çıkmıştır. Romantizm akımının esintisi bu mücevherlerde yer alıyordu. Aşk, ölüm ve hayat teması mücevherlere yansımaya başlanmıştır.

19. yy başlarında çeşitli taşların işlendiği ve anlamlandırıldığı yeni bir tarz ortaya çıkmıştır. Ametist, turkuaz, gornet gibi birçok taş bir araya getirilerek bir hikâye oluşturulmuştur. 20. yy' da sanat akımı değişmiş; Art Deco adında yeni bir akım ön plana çıkmıştır. Bu akımda aksesuarlar ve mücevherler canlı, ağır yapılar olarak gündeme gelmiştir.

Modanın önemli gelişmeler yaşadığı 1960' lı yıllarda takı tasarımında da ciddi gelişmeler yaşanmıştır. Takı ve aksesuarın üretim sektöründe ciddi bir payı oluşmuş, eğitim alanında yer etmiştir. Tarihte birçok amaçla değerli ve renkli taşlar kullanılmıştır. Sanatçılar aşk, duygu, güç gibi unsurları anlatma amacıyla taşlardan yararlanmışlardır.

Kuyumculuk tarihine dair bilinen en eski bulgular İ.Ö. 4 bin yılına dayanmaktadır. Anadolu ve Mezopotamya civarlarında örnekleri bulunmuştur. Ancak İ.Ö. 7 bin yy' dan sonra yazılı kaynakların bulunmasıyla daha çok bilgi edinilmeye başlanmıştır. Antik Yunan seramikleri çömlekçi atölyelerinde olup, kilin topraktan çıkarılışı, kilin çalışılacak kıvama getirilmesi, çömleklerin şekillendirilmesi, siyah

figür ve kırmızı figür tekniğinin kullanılması çömleklerin fırınlanması işlemlerinden oluşmaktadır.

Antik Yunan'da M.Ö. 2350 yıllarında cam işlemeciliği ortaya çıkmıştır. Cam işçiliği ile birlikte ortaya çıkmış yapıtlar gümüş ile altın gibi soy metallerle lapis, topaz, lazuli, onix, turkuaz ve ametist gibi kıymetli olan taşlar ile ona eş bir malzeme olarak düşünülmektedir. Bu taşlar mücevhere eş görülmektedir. Bu taşlar sıcak cam sarma ya da döküm teknikleri ile şekillendirilmektedir. Antik Yunan takılarında, bu dönemde yeni motifler kullanılmaya başlanmış: Herakles düğümü, güvercin, mersin ağacı, eros, ayva, nar gibi motifler yaygın kullanılmıştır.

Antik Yunan döneminin günümüz mücevher sanatına etkileri araştırılmış, incelenmiş ve günümüz mücevher tasarımları ve sanatçılar araştırılmış incelenmiş görsellerle desteklenerek, güncel tasarımlarda kullanılacak malzemeleri de Yunan sanatının alt yapısı ile birleştirerek çağdaş tasarım için önerilerde bulunulacaktır.

BİRİNCİ BÖLÜM

ANTİK YUNAN DÖNEMİ

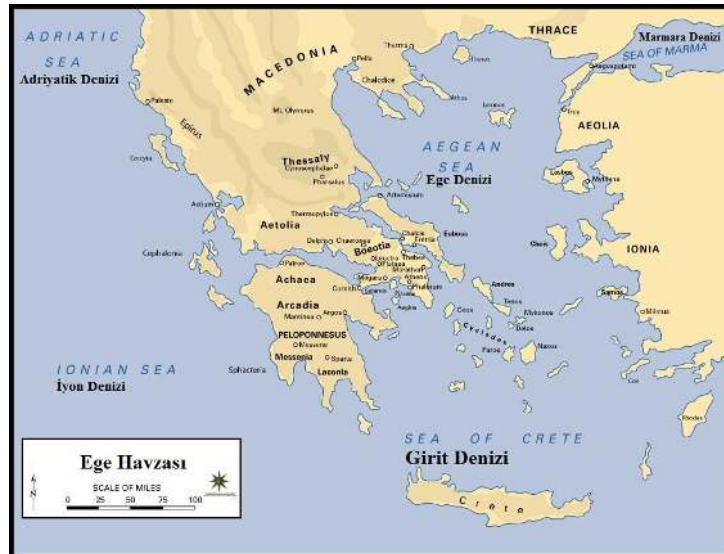
1. TARİHÇE

Antik Yunan Dönemi, günümüz Yunanistan toprakları ile Anadolu arasında M.Ö. 756 ile M.Ö. 146 tarihleri arasında yaşamış dönem olarak bilinmektedir (Wikipedia, Antik Yunanistan 2021). Yunanistan'ın Paleolitik Çağ'a kadar uzanan yerleşim izleri olduğu bilinmektedir (Tekin 1995, 14-15). Antik Yunan Dönemleri: Arkaik, Helenistik ve Klasik Dönem olarak 3 başlıktadır (Academy 2021). Arkaik Döneminde sanat olarak heykel ortaya çıkmaktadır (Academy 2021). Klasik Dönemde demokrasi ortaya çıkmaktadır (Academy 2021). Helenistik Dönemde İskender'in ölümünün olduğu dönemdir (Academy 2021).

2. COĞRAFİ KONUMU

Yunan topraklarının üç yanı denizlerle çevrilidir. Bu yapı Antik Yunan'dan itibaren, Yunanistan'ın coğrafi özelliklerinin belirlenmesinde önemli bir etken olmuştur (Tekin 1995, 14-15).

Bir yarımada olan Yunanistan'ın batısında İyon Denizi yer alırken doğusunda Ege Denizi güneyde ise Akdeniz bulunmaktadır (Tekin 1995, 15).

Resim 1. Ege Havzası

Kaynak: (Karakoç 2014, 1).

Antik Yunan uygarlığı ise bu küçük yarımada ülkesi olarak bilinen Yunanistan'dır. Yunanistan Kuzey, Orta ve Güney olarak üç bölüme ayrılmıştır (Karakoç 2014, 2).

Bu üç bölgenin farklı yerlerinde konumlanmış önemli kentleri vardır.

Orta Yunanistan'da bulunan Atina, Delphoi gibi şehirleri; Kuzey kısımda bulunan Korinthos, Megalopolis, Batıda yer alan Olympio ve Güneyde ise Sparta ve Messene önemli şehirler arasındadır (Tekin 1995, 15).

“Yunan kültürü Roma'nın aksine “Akdeniz” olarak tanımladığımız çevrenin dışına çok nadir çıkmıştır. Kuzey ve güney yarımkürelerde tipik Akdeniz iklimi 35° enlemde ya da ona yakındır ve bu iklim tipinin görüldüğü yerlerin denize kıyısı bulunmaktadır” (Ergin tarih yok, 7).

Yunan topraklarında görüldüğü bilinen Akdeniz iklimi bölgenin coğrafi özelliklerini etkilemiştir. Ağırlıklı olarak dağların düzlük arazilere göre daha fazla olması geçim kaynağını etkilemiştir (Ergin tarih yok, 7).

Akdeniz iklimi çok çeşitlidir ve yağışlar değişkenlik göstermektedir. Avrupa'nın en yağışlı ve kuru bölgeleri Akdeniz kuşağında yer alır. Yer şekilleri de benzer bir çeşitlilik göstermekle birlikte engebeli ve sıklıkla dağlık araziler tipiktir; ovaların olduğu yerler sınırlıdır. Yer şekillerinin dağlık olmasından dolayı da topraklarının sadece bir kısmı tarıma uygundur. Yunanistan'ın büyük bir kısmı dağlıktır ve topraklarının da sadece çok az bir kısmı tarıma uygun olmaktadır. Ancak kıyı ovalar ve belirli iç bölgeleri verimli olmaktadır. Akdeniz ikliminin yağışları istikrarsız olması nedeniyle tarım etkilenmiştir (Ergin tarih yok, 7).

3. GEÇİM KAYNAĞI

Antik Yunanların geçim kaynakları coğrafi koşullara ve insanların ihtiyaçlarına göre şekillenmiştir. Tarım, hayvancılık, denize daha yakın bölgelerde denizcilik ve ticaret ile geçinme sağlanmıştır. Bu geçim kaynaklarından biri olan tarımın, İslamiyet öncesine kadar dayandığı bilinmektedir. Tarımın olduğuna dair ilk bulguların Tesalya Bölgesi'nde İ.Ö. 7. Y.Y' a kadar uzandığı bilinmektedir (Tekin 1995, 20).

İslamiyet öncesi dönemleri düşündüğümüzde en önemli ihtiyaçlardan biri yeme-içmedir. Özellikle yemek için yapılması gereken temel işlerden biri de tarımdır. Tarım için de elverişli araziler ve su gerekmektedir. Ancak bölgenin dağlık oluşu ve büyük su kaynaklarının olmayışı tarım yapımını zorlamıştır. Dolayısıyla yağışlar tarım için en önemli ihtiyaç haline gelmiştir. “Yakın Doğu ve Mısır’daki Fırat, Dicle ve Nil gibi sürekli akan benzer büyük nehirler Yunanistan’da bulunmadığından tarım yağışa bağlı gelişmiştir” (Ergin tarih yok, 8).

Antik Yunan’da henüz makineleşme olmadığı için, insanların günlük hayatta kullandıkları aletleri de elleri ile yapması gerekmekteydi. Tarım için gerekli olan aletler de bu şekilde yapılırdı. Ağaç ve çeşitli taşların da bu aletlerin yapımında kullanıldığı bilinmektedir. “Yunanların kullandığı tarım aletleri basitti. Basit sabanlar Akdeniz bölgesinin sığ toprakları için uygundu; derin pulluk, toprağın yapısına ve köklere zarar verebilirdi. Yunanlar kürek ya da beli bilmiyorlardı ve tarım aletlerinde neredeyse hiç metal kullanmıyorlardı. Bunun yerine obsidyen tercih ediliyordu. Mahsuller genellikle iki yıllık bir döngü içinde ekiliyordu; hasadı takip eden yıl toprak zenginliğini kaybetmesin ve zararlı böcek ve hastalıklar önlenebilsin diye nadasa bırakılıyor, ertesi yıl devam ediliyordu. Bazen nadasa bırakmak yerine baklagillerin ekildiği anlaşılmaktadır” (Ergin tarih yok, 10).

Tarım ürünlerinin en önemlilerinin başında zeytin gelmektedir. Bölgenin zeytin ağaçları için elverişli oluşu ve bu ağaçların kutsal görülmesi Antik Yunan tarihinde zeytini ve zeytinciliği çok önemli bir konum haline getirmektedir. Özellikle başkent ve çevresinde zeytinciliğin daha sık yapıldığı bilinmektedir. “Atina ve Attika’da zeytin ana mahsul olarak el üzerinde tutulmaktaydı. Yiyecek, yakacak ve sabun olarak kullanılmasının dışında, Atina zeytinyağı kaliteli addedildiğinde yarı lüks bir mal olarak ihraç edilmekteydi. Ekildikten on sene sonra, kökler tam anlamıyla tutunduğunda, zeytin ağaçları sulamaya ihtiyaç duymaktaydı. Ardından yağın çıkarılması hayli emek isteyen bir işti. Attika çevresinde birçok kutsal zeytin ağacının bulunması bununla ilgili olabilir” (Ergin tarih yok, 10).

Bölgede zeytin ağaçları kadar üzüm yetiştiriciliği de yapılmaktadır. Şarabın çok tüketilen bir içecek oluşu üzümü de geçim kaynaklarından biri haline getirmiştir. Tarımın yanında hayvancılıkta Antik Yunanların geçim kaynaklarından biridir.

Büyükbaş ve küçükbaş hayvancılığı yapılmaktadır. Bölgenin üç tarafının denizlerle kaplı bir yarımada oluşundan kaynaklı balıkçılığında yapıldığı bilinmektedir.

Bölgenin coğrafi konumu farklı medeniyetlerle ticaret yapmaya elverişli olduğundan ticaret de önemli geçim kaynaklarından biridir. Özellikle Girit Bölgesinde ticari faaliyetlerin yoğun yapıldığı bilinmektedir. Giritliler deniz ticareti yapan tüccarlardı. Devlete bağlı olarak bu ticareti yaparlardı. Emekçilerin el emeği ile sunduğu bronz, seramik gibi ürünler sarayda krallık için kullanılırken; bir kısmı deniz ötesindeki devletlere ticaret olarak satışa sunulurdu. Bu ticaret Giritlilere sağlam bir donanma kazandırmıştır. Donanma sayesinde uzak şehirlere giderek bakır ve kalay gibi başka madenlere erişmişlerdir. Bu madenleri işleyerek ticaret yapmaya devam etmişlerdir. Ekonomik anlamda zengin olan bir uygarlık olmuş ve yeni şehirler meydana getirmişlerdir (Karakoç 2014, 7).

4. YAŞAM BİÇİMİ

Antik Yunanların yaşam biçimine bakarsak eğitim ve iş, dini inanış ve yönetim şekli olmak üzere 3 başlık altında toplanmaktadır. Antik Yunanların yaşam tarzı, bulundukları bölge ve ihtiyaçlarına göre çeşitli şekillerde geçmektedir.

4.1. Eğitim ve İş

Eğitim, Antik Yunan'da da pek çok toplulukta olduğu gibi önce ailede başlar sonra okulda devam ederdi. Antik Yunanların günlük yaşamları çeşitli şekillerde geçmektedir. Çocuklar için eğitim gerekli görülmektedir (Karakoç 2014, 28).

7 yaşından büyük çocuklar okula giderek eğitimlerini tamamlamış olurlar. İleride devlet işlerinde ve yönetimde rol almak için eğitim önemli olarak görülmüştür. Erkekler askerlik eğitimlerini tamamlayınca yurttaş olarak hayata atılırlardı. İşten sonra sporla, siyasi konularla ilgilenirlerdi. Kadınlarsa iyi bir ev hanımı ve anne olmak için eğitimler alır, evde vakit geçirmişlerdir (Karakoç 2014, 28).

4.2. Dini İnanış

Antik Yunanlılar çok tanrılı bir dine inanırlardı. Yunan tanrıları sıra dışı özelliklere sahiptirler. Diğer dinlerle karşılaştırıldığında Yunan tanrıları sıra dışı biçimde antropomorfik özelliklere sahiptirler. Yunanlar “anikonik”, yani güçlü kayalar ya da ağaçlar gibi doğal varlıklara ibadet etmemişlerdir. Her bir tanrı bir bireydir ve kendine has bir kimliğe sahiptir. Yunan **pantheon**unda bulunan on iki Olympos tanrısı (Zeus, Hera, Apollon, Artemis, Poseidon, Demeter, Ares, Aphrodite, Hermes, Athena, Hephaistos, Hestia) ve Dionysos gibi dışarıda bırakılmış diğerleri efsanelerde insan zaafı taşıyan, onlardan sadece ölümsüz olmalarıyla ayrılan varlıklardır” (Ergin tarih yok, 288).

Yunan panteonu, şairlerin yıllar boyu birleştirdiği bir karışımdır. Yunan dinindeki tanrılar insan şeklinde ancak daha yetenekli ve güçlü varlıklardır. Bu güçlerin nektar denilen yaşam suyundan aldıkları bilinmektedir. Tanrıların Olympos Dağı’nda yaşadığına inanılırdı. Yeryüzünü yaratan Titanlardan doğmuş olarak inanılan bu tanrılar, anne ve babası olan Rhea ile Kronos’u yok ederek evrenin sahibi olmuşlardır (Karakoç 2014, 46-47).

Antik Yunanlılar evrende birçok tanrı olmasına karşın, 12 güçlü tanrıyı ön planda tutmuşlardır. Göklerin ve tanrıların kralı olarak bilinen Zeus, en önemlisidir. Zeus’un kardeşi Poseidon deniz tanrısı, Hades ise ölüm ve yer altının tanrısı olarak bilinirdi. Karısı ve kız kardeşi Hera ise kadınların ve doğumun tanrıçası olarak bilinmekteydi. Demeter, toprak ve bereket tanrıçası, Hestia ocak tanrıçası olarak yine Zeus’un kardeşleri olarak bilinmektedir. Güneş tanrısı Apollon ve Ay’ın tanrıçası Artemis, Zeus’un evlatları olarak bilinmektedir. 12 tanrı içinde Zeus ve Hera’nın evladı Ares kasırga, savaş tanrısıdır. Hephaistos ise demirci tanrıdır. Zeus’un alnından doğan akıl tanrıçası Athena, Atina şehrinin koruyucusudur. Maia deniz perisi olarak bilinirdi. Oğlu Hermes ise ölenleri ölü dünyasına götürmekle görevli olarak bilinirdi. Eğlence tanrısı Dionysos güzellik tanrıçası ise Aphrodit olarak bilinmektedir (Karakoç 2014, 47).

Yunanlılar tapınak ve gizeme saygı duymuşlardır. Köklerinde gerçek kişiler yer alırken sonralarda mitleşmiş ve yarı tanrı olan insanlara tapmışlardır. Bunlar

genelde insan ve tanrının çocukları olmuştur. Kahramanlıkları ile ön planda olmuşlardır (Karakoç 2014, 47).

4.3. Yönetim Şekli

Antik Yunan'da yönetim şekli, Karanlık Çağ'ın öncesinde bulunduğu bilinmektedir. Bilinen en erken yönetim biçimi, kral (**basileus**) ve ona eşlik eden bir danışma meclisinden meydana gelen **monarşidir (basileia)**. Karanlık Çağ ve öncesinde bulunduğu anlaşılmaktadır (Ergin tarih yok, 61).

Demokrasinin ilk temelleri Yunan şehir devletleri tarafından atıldığı bilinmektedir (Wikipedia, Antik Yunanistan 2021).

5. AİLE

Antik Yunan'da aile kavramı oikos kelimesine karşılık gelmektedir. “Yunancada oikos kelimesi hem hane halkını hem de taşınmaz mülkün kendisini tanımlar” (Ergin tarih yok, 91).

Aile kavramı anne-baba ve çocuktan oluşan çekirdek bir yapıdır. Zaman zaman ev kölelerinin de aile birliğine katıldığı bilinmektedir. Yunanların evleri oldukça sadedir. Erkek daha otoriterdir. “Kadının kapalı ve özel, erkeğin ise kamusal ve dışa dönük konumu evlerin planını da etkilemiştir. Erkeklerin toplum önündeki hayatına karşın, evler yine de symposion gibi erkek odaklı önemli faaliyetlerin mekânı olmuştur. Hanenin tipik günlük faaliyetleri ise büyük ölçüde kadınların sorumluluğu altındadır: Yiyeceklerin depolaması, işlenmesi, temizlik, dokumacılık, çocuk yetiştirme gibi. Helenistik Dönem'deki çok kültürlü toplum yapısı hane hakkında genellemeler yapmayı engellemektedir fakat kadınlar öncekine göre kamu hayatında daha fazla görünmeye başlar ve mülk sahibi olma hakkı kazanırlar” (Ergin tarih yok, 91).

Kadınların sosyal hayatı kısıtlanmış olmakla birlikte, erkeğin ön planda olduğu, erkeklere daha çok hak verilmiştir. Kadınların hakkı evlendiğinde ailesinden gelen drahomasını ancak boşandığında geri almasıdır (Ergin tarih yok, 90).

O zamanda kızların günümüze göre daha erken yaşta evlendirildiği bilinmektedir. “Kanuni metinlerde evlilik yaşına dair kesin bir ifade yer almamakla birlikte edebi kaynaklara bakılırsa genel olarak genç kızlar yaklaşık 14 yaşında evlendiriliyordu; erkek ise 30 yaşlarında olabiliyordu” (Ergin tarih yok, 95).

Kadınlar üreme için gerekli görülmektedir. Çocuk sahibi olurlardı. “Evlilik için en çok tercih edilen ay ismen “evlenme zamanı” anlamına gelen Gamelion’du” (Ocak-Şubat) (Ergin tarih yok, 97).

Antik Yunanda boşanma daha kolay bir işlemken; günümüzde boşanmalar daha zordur. O zamanda kadınların köle gibi olduğu, utanç verici bir aile kavramıdır.

6. SANAT, TASARIM VE FELSEFE

Yunan döneminin sanat içeriğinde doğudan yansımalar görülmüş ve daha sonralarda bu yansımalar yerini orijinallığe bırakarak daha verimli sanat anlayışı yer almıştır (Karakoç 2014, 45). Antik Yunanda sanat, tasarım ve felsefe önemli bir yer almaktadır.

6.1. Resim

Yunan döneminde resim sanatı vazolarda işlenmiştir. Vazolar geometrik, siyah figürlü ve kırmızı figürlü olarak üç şekilde görülmektedir.

6.1.1. Geometrik Vazolar

Vazonun biçimleri ile süslemesi arasında iyi bir geçiş bulunmaktadır. Vazolarda geometrik betiler kullanılmıştır (Wikipedia, Antik Yunanistan 2021).

Resim 2. Geometrik Vazo 1

Kaynak: https://tr.wikipedia.org/wiki/Antik_Yunan_sanat%C4%B1 (03.03.2021).

Resim 3. Geometrik Vazo 2

Kaynak: https://tr.wikipedia.org/wiki/Antik_Yunan_sanat%C4%B1 (03.03.2021).

Resim 4. Geometrik Vazo 3

Kaynak: https://tr.wikipedia.org/wiki/Antik_Yunan_sanat%C4%B1 (03.03.2021).

Resim 5. Geometrik Vazo 4

Kaynak: https://tr.wikipedia.org/wiki/Antik_Yunan_sanat%C4%B1 (03.03.2021).

Resim 6. Geometrik Vazo 5

Kaynak: https://tr.wikipedia.org/wiki/Antik_Yunan_sanat%C4%B1 (03.03.2021).

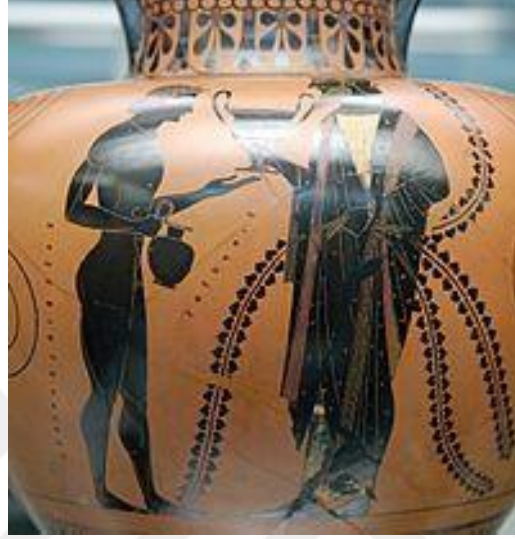

Resim 7. Geometrik Vazo 6

Kaynak: https://tr.wikipedia.org/wiki/Antik_Yunan_sanat%C4%B1 (03.03.2021).

6.1.2. Siyah Figürlü Vazolar

Genellikle siyah rengini almış boya ile vazo üzerine siyahi figürler işlenerek yapılmıştır. Yapan kişinin imzası vazoların üstüne işlenmiştir. Bu vazo türünde ün kazanmış olan ressam Eksekias; tanrıların yaşamını eserlerinde işlemiştir (Wikipedia, Antik Yunanistan 2021).

Resim 8. Siyah Figürlü Vazo 1

Kaynak: https://tr.wikipedia.org/wiki/Antik_Yunan_sanat%C4%B1 (03.03.2021).

Resim 9. Siyah Figürlü Vazo 2

Kaynak: https://tr.wikipedia.org/wiki/Antik_Yunan_sanat%C4%B1 (03.03.2021).

Resim 10. Siyah Figürlü Vazo 3

Kaynak: https://tr.wikipedia.org/wiki/Antik_Yunan_sanat%C4%B1 (03.03.2021).

6.1.3. Kırmızı Figürlü Vazolar

Siyah zeminin kullanıldığı vazoların üzerleri kırmızı renkli şekiller ile detaylandırılmıştır. Bu türde eser vermiş en ünlü ressam Evfonios olmuştur. Hareketlilik üzerine çalışmıştır. Romanın işgali ile vazolar ortadan kalkmaya başlamıştır (Wikipedia, Antik Yunanistan 2021).

Resim 11. Kırmızı Figürlü Vazo 1

Kaynak: https://tr.wikipedia.org/wiki/Antik_Yunan_sanat%C4%B1 (03.03.2021).

Resim 12. Kırmızı Figürlü Vazo 2

Kaynak: https://tr.wikipedia.org/wiki/Antik_Yunan_sanat%C4%B1 (03.03.2021).

Resim 13. Kırmızı Figürlü Vazo 3

Kaynak: https://tr.wikipedia.org/wiki/Antik_Yunan_sanat%C4%B1 (03.03.2021).

6.2. Heykel

Antik Yunan'da sanatın en önemli alanlarından biri heykeldir. İnsan anatomisini yansıtan heykeller yapılmaktadır. Bu dönem sanatçıların yapmış

oldukları heykeller Dünya çapında çok iyi sanat yapıtlarından olmaktadır. İlk dönemlerde kil ve tahta kullanılırken, Arkaik dönemde tunç ve mermer kullanılmaya başlanmıştır. Bu heykellerde daha çok Mısır etkileri hâkimdir (Karakoç 2014, 46).

Dönemin sonunda Mısır etkisi kalkmıştır. Bu etki ortadan kalktığında heykeltıraşlar özgün, daha orijinal eserler sunmaya başladı. İnsan vücudunun en ince ayrıntısını işliyorlardı. İyon ve Dor olarak iki türde heykeller ortaya çıkmıştır. İyon tarzındaki heykeller naif ve ince yapılı iken; Dor denilen heykellerde kadın ve büyük yapılar ortaya konmuştur. Heykel sanatı çokça meşhur olmuş birçok medeniyetle satılmıştır. Yeni atölyeler kurulmuş, öğretilmeye başlanmıştır. Bu eserler günümüze çok taşınmamıştır (Karakoç 2014, 46).

6.3. Tiyatro

Antik Yunan'da tiyatro önemli bir kavramdır. İnsanlar çeşitli elbiseler giyerek, şarkı ve şiirler söylerken zamanla öykülerle birlikte şenlikler yapılmıştır. Aktörlerin de katılım sağlaması oyunların varlığını geliştirmiştir. Arkaik Dönem sonlarında oyunlar tragedya ve komedyaya olarak ayrılmaya başlanmıştır. Klasik Dönem'e gelindiğinde ise, tiyatro gerçek anlamına ulaşmıştır. Tragedyalarda hüznün hikâyeleri işlenirken, komedyalarda politik ve dönem sorunları ile imalar işlenmiştir. Gelişen oyunlar ilk dönemde agorada sergilenmiş daha sonra açık hava tiyatroları yapılmıştır (Karakoç 2014, 46).

6.4. Mimari

Antik Yunan döneminde mimari önemli bir yer almaktadır. Bu dönemde en değerli eserlerden biri tapınaklardır. Mimari özellikleri bu tapınaklarda yer alan sütunların şekillerinde görünmektedir. Simetri ve oran konusundaki mükemmelliği günümüz mimarları dahi hayran bırakmıştır. Mimari tarz olarak bu dönemde de üç tarzdan bahsedilmektedir. Mısır etkisini kapsayan Dor, Anadolu etkisi ile İyon, M.Ö. IV. Y.Y. doğmuş olan gösterişli Korint Tarzı Antik Yunanda görülmüştür. Çok popüler olan Parthenon Tapınağı orantı mükemmelliği ile dikkat çekmektedir (Karakoç 2014, 45-46).

Resim 14. Parthenon

Kaynak: <https://tr.wikipedia.org/wiki/Partenon> (16.03.2021).

6.5. Moda

Kelimenin tam anlamıyla toplumun tüketim eğilimlerini tanımlar ve onu tüketim anlayışı olarak tanımlar. Ancak moda, İtalyanca’ da değişen bir ihtiyaç veya süsleme arzusuyla sosyal hayata giren geçici bir yenilik olarak ifade edilmektedir. Başka bir moda bakış açısına göre, belirli bir süre boyunca aktif olan bir sosyal tercih, bir şeyi aşırı derecede sevmedir. Modanın ne anlama geldiğinin kısa özeti: moda, bir toplumun tüketici eğilimlerinin genel bir ifadesidir. Başka bir deyişle, belirli bir zamanda işleyen sosyal beğenidir. Modanın birçok tanımı ve ifadesi olmasına rağmen yine de bu tanımlarda modanın daha açık ifade edilmesine ihtiyaç vardır. Moda, tarihteki yeri hakkında gerçekten çok güçlü bir kelimedir. Geçmişte kullanılan anlam ile günümüzde kullanılan anlam arasında fark vardır. Geçmişte bu ülkenin giyim tarzını kraliyet aileleri belirlemiş ve hatta büyük ressamlardan mucitlere kadar herkesin moda üzerinde büyük etkisi olmuştur. Günümüzde moda farklı bir yön aldı (Ocak 2021).

Tarihsel süreç içinde Yunanlıların kıyafet kültürü, üç dönem olarak ayrı ele alınmaktadır. Bu dönemler sırasıyla Arkaik, Klasik, ve Helenistik Dönem olarak ayrılmıştır (Durusoy 2015, 17).

Aşağıda görselleri ile birlikte Yunanlıların giyim şekilleri gösterilmektedir.

Resim 15. M.Ö. 600-480 Arkaik Dönemden Yunan Giysiler

Kaynak: (Durusoy 2015, 18).

Bu dönemde kullanılmış giysiler resimde görüldüğü gibi incelenmiştir.

6.5.1. Klasik Dönem

Klasik dönem kıyafet şekilleri, erken klasik dönem ve klasik dönem olarak ikiye ayrılmıştır. Erken dönemde giyimlerde kişilerin rollerini gösterdiği detaylar kullanılmıştır (Durusoy 2015, 21).

6.5.1.1. Erken Klasik Dönem Yunan Giysileri

Bu dönem M.Ö. 480-450 yılları içerisinde giyilen kıyafetlerden oluşmuştur (Durusoy 2015, 22).

Resim 16. M.Ö. 480-450 Yılları Arası Erken Klasik Dönem Yunan Kıyafetleri

Kaynak: (Durusoy 2015, 22).

6.5.1.2. Klasik Dönem Yunan Giysileri

M.Ö. 440-400 yıllarında giyilen kıyafetler ise Klasik dönem adı altında görülmüştür (Durusoy 2015, 24).

Resim 17. M.Ö. 440-400 Klasik Dönem Yunan Giysiler

Kaynak: (Durusoy 2015, 24).

Bu dönemde kıyafetlerde daha çok ayrıntı verilerek kişilerin yaşamındaki görevlerin daha net görünmesi sağlanmıştır. Detaylara süs ve aksesuarlar eklenerek parlak, altın sarısı işlemler ve desenler üretilmiştir (Durusoy 2015, 24).

6.5.2. Helenistik Dönem

Helenistik dönemde giyim ve kıyafet kültüründe süslemeler ve biçimlerde farklılığa gidilmiştir. Hizmetçi, şoför gibi mesleklerin belirleyiciliği kıyafetlerle gösterilmiştir (Durusoy 2015, 25).

6.5.2.1. Helenistik Dönemde Yunan Giyim Kültürü

M.Ö.300-150 yıllarını kapsayan dönemde kullanılan giysilerdir (Durusoy 2015, 26).

Resim 18. M.Ö.300-150 Helenistik Dönem Yunan Giysiler

Kaynak: (Durusoy 2015, 26).

6.6. Felsefe

Antik Yunan döneminde felsefe araştırma ve nedensel ilişkiye dayanmaktadır. Bu ilişkisiyle birkaç felsefe dalına ilham kaynağı olmaktadır. Doğa filozofları ilk filozoflar olarak bilinmektedir. İyonya şehri Miletos doğa filozoflarının çıktığı yer olarak bilinmektedir. Bu filozoflar doğa olayları ile ilgilenmiştir. İyonya okulundan Thales, Heraklitos doğa filozoflarından sayılmaktadır. 5. yy zamanlarında doğa olaylarını tersine insanı ele alan filozoflar ortaya çıkmıştır. İnsanların her alanda gelişmesi için eğitim veren sofistler ortaya çıkmıştır. Sosyoloji biliminin kurucusu olarak da kabul edilmişlerdir. En bilinen Protagoras, “insan bütün şeylerin ölçüsüdür” savunmasını ele almıştır (Karakoç 2014, 43).

İKİNCİ BÖLÜM

ANTİK YUNAN SANATI VE MÜCEVHERLER

1. AKSESUARLAR

Antik Yunan’da çeşitli aksesuarlar kullanılmıştır, bunlar dan bazıları tablion, şemsiye, peruk, yüzük, ayakkabı, başörtüsü ve mendildir.

1.1. Tablion

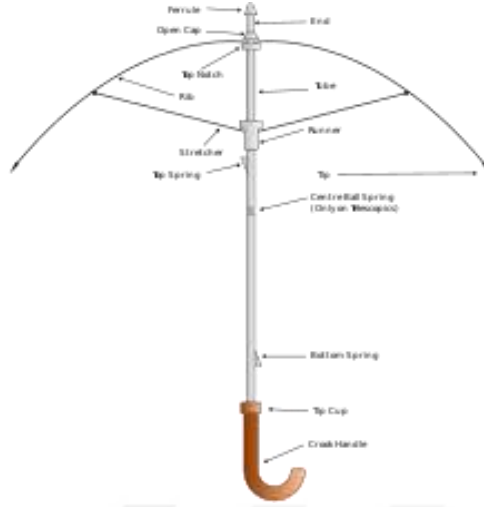

Resim 19. Chlamys Üzerinde Tablion Aksesuarlı İmparatoriçe Ariadne, 4. Yy., Bargello, Tablion Örneği

Kaynak: <https://tr.wikipedia.org/wiki/Tablion> (03.02.2022).

Bir çift kumaş olarak bilinen ve giyim aksesuarı olarak kullanılan Tablion, Bizans Dönemi’nde iyi rütbe sahibi olan kişilerce kullanılmıştır. Theodosius Missoriumu’nda tablionun dikim biçimi zamanları farklılıklar göstermiştir. Önceleri Theodosius’da görüleceği gibi dize kadar uzanan bir dikiş formundayken daha sonraki yüzyıllarda omuz altı hizalarında Tablion dikimleri mevcut olmuştur (Wikipedia, Wikipedia 2022).

1.2. Şemsiye

Resim 20. Bir Şemsiyenin Parçaları

Kaynak: <https://tr.wikipedia.org/wiki/%C5%9Eemsiye> (03.02.2022).

Resim 21. Plaj Şemsiyesi

Kaynak: <https://tr.wikipedia.org/wiki/%C5%9Eemsiye> (03.02.2022).

Bildiğimiz üzere şemsiye yağmur ve güneşten korunmak amacıyla kullanılan, fayda sağlayan bir aksesuardır. Mezopotamya şemsiyesinin ilk kullanım yeri olarak bilinmektedir. O dönemler güneşten korunmak amacıyla kullanılan şemsiye korunaklı işlevinden dolayı, Antik Mısır’da bir anlam yüklenmiştir. Şemsiyenin koruyucu etkisi olduğuna inanılmıştır. Antik Yunan Kültüründe şemsiye yapraklardan ve popirüslerden yapma olduğu özelliği ile bilinmektedir. Sudan yani yağmurdan korunmak amacıyla şemsiye aksesuarının ilk kullanım yeri Çin olarak bilinmektedir. 16. Yüzyıldan sonra Batıda yaygın olarak kullanılmaya başlanmıştır (Wikipedia, Vikipedi 2022).

1.3. Peruk

Resim 22. Nicolas De Vermont

Kaynak: <https://tr.wikipedia.org/wiki/Peruk> (03.02.2022).

Peruk, takma saç olarak kullanılabilir aksesuar çeşidi veya eşyasıdır. Peruğun kullanımı Eski çağlarda sıklıkla görülmektedir. Orta Çağ zamanında bitlerin kullanılması amacıyla kullanıldığı bilinirken güncel zamanda kullanım amacı

güzelliktir. Eski Mısırdaki da yaygın olarak insanlar özellikle erkekler saçlarını kestirip, peruk giymişlerdir. Peruklar insan saçı veya at tüylerinin karışımından olabilmektedir. Antik Yunan'da peruk kullanımı tek parça olarak görülmekteydi. İnsanlar alın kısmına takarak peruk kullanımını gerçekleştirirdi. Tiyatro da önemli yeri olan peruklar Antik Yunan tiyatrosunda kullanılırken renkleri karaktere göre değişiyordu. Genellikle, gençler sarı tonlarını, yetişkin insanlar siyahı ve yaşlı insanlar yani oyuncular gri tonlarını peruklarda kullanırdı (Wikipedia, Wikipedia 2022).

1.4. Yüzük

Resim 233. Yüzük

Kaynak: <https://tr.wikipedia.org/wiki/Y%C3%BCz%C3%BCk> (03.02.2022).

Bir çeşit süs aksesuarı ya da genellikle bağlılık simgeleyen halka biçiminde takılan eşyadır. Yüzüğün kullanım örneği ilk önce Tunç Çağında görülmüştür. Şekli çembere benzeyen işlenmemiş kaba bir biçimi vardır. Zamanla işçilikler ortaya çıkarak yüzüklere değer biçilmiş ve yüzük değerli bir aksesuar haline gelmiştir. Roma döneminde yüzükler özenle işlenmiş, ağır süslemeler içerirken, Antik Yunanda yüzük motifleri sade işçilikle yer almaktadır (Wikipedia, Wikipedia 2022).

Resim 24. Cam Yüzük

Kaynak: <https://tr.wikipedia.org/wiki/Y%C3%BCz%C3%BCk> (03.02.2022).

İtalya'nın adası olan Murano'da cam işlemeciliği sanatı yaygın olmaktadır. Burada camdan yüzükler ve diğer farklı takılar da yapılmaktadır.

Antik Yunan'da süs aksesuarından çok, yüzük sınıfsal bir boyuta taşınmıştır. Yine yüzüklerin bağlılık simgesini temsil etmesi Romalıların döneminden günümüze taşınmıştır (Wikipedia, Wikipedia 2022).

1.5. Ayakkabı

Resim 25. Bir Çift İskarpin Ayakkabı

Kaynak: <https://tr.wikipedia.org/wiki/Ayakkab%C4%B1> (03.02.2022).

Ayakların korunması amacıyla birçok değişik modellerden üretilen ayak giyimidir. Ayakkabı giyimi en eski dönemlerden beri şekil ve model olarak çok çeşitlilik göstermiştir. Sebebi ise çeşitli hava koşullarına uygunluğu olmuştur. Sıcak ve soğuk havalara göre ayağı koruması ve zamanla çeşitli süslenmesi ile moda kavramına uyumlanmıştır. Tarihte bilinen ayakkabıları insanlar deri veya tahtadan üreterek giyerlerdi. Tahtadan üretilen sandal adı verilen bu ayakkabıya Antik Mısır’da rastlanılabilir. Eski Yunan döneminde yaygın olan ayakkabı ise çizme olarak bilinirdi. Bu dönemde avlanırken kullanılan ayakkabı çeşidi olarak bilinmektedir. Hamama girerken bir tür ayakkabı çeşidi de kullandıkları bilinmektedir (Wikipedia, Wikipedia 2022).

1.6. Başörtüsü

Resim 26. Başörtülü Kadın

Kaynak: <https://tr.wikipedia.org/wiki/Ba%C5%9F%C3%B6rt%C3%BCs%C3%BC> (03.02.2022).

Hem kadın, hem erkek tarafından örtünmek amacıyla veya baş ya da saçları dış çevreden korumak amacıyla kullanılan bir aksesuar çeşididir. Genellikle kadın giyim modasına ait olarak bilinmektedir. Ancak bildiğimiz üzere erkeklerin de puşi, kefiye adlarıyla bilinen çeşitli başörtüsü kullanımı yaygındır (Wikipedia, Wikipedia 2022).

Resim 27. Başörtülü Bir Antikçağ Kadını, Lyon Güzel Sanatlar Müzesi'nde

Kaynak: <https://tr.wikipedia.org/wiki/Ba%C5%9F%C3%B6rt%C3%BCs%C3%BC> (03.02.2022).

Korunmak amacının ardında farklı toplum ve coğrafi çevrelerde başörtüsüne dinsel ve geleneksel anlamlar yüklenmiştir. Kültürel çevreye göre başörtüsü çeşitleri artmış ve hangi kültürde hangi çeşit başörtüsü kullanılır bilinir hale gelmiştir. Böylece başörtüsü Antik toplumlardan bu yana farklı konumlarda evrensel bir kullanıma açık giysi aksesuarıdır. Antik toplumlarda başörtüsü, Eski Yunan toplumu kadınları, M.Ö. 6. yy başlarında himation-diplaks, şal, bone (sakkos), eşarp ve bunun gibi değişik örtüler ile kapatmaktadır (Wikipedia, Wikipedia 2022).

1.7. Mendil

Resim 28. Mendil

Kaynak: <https://tr.wikipedia.org/wiki/Mendil> (03.02.2022).

Genellikle küçük ve çok işlevsel olarak kullanılan kumaş veya kâğıt parçalarıdır. Mendil kullanımı temizlik ve arınmak amacıyla kullanımı dışında eski zamanlardan beri birçok farklı anlamda yüklenmiştir. Karşı cins ile iletişim kurmak amacı ile kullanımı bunlardan biridir. Yemek sofralarında ve erkek takım elbiselerinin tamamlayıcı aksesuarı olarak en yaygın şekilde kullanılmaktadır. Roma ve Antik Yunan dönemlerinde, mendil kullanımı bilinen amaçlar dışında statü göstergesi olarak da kullanıldığı bilinmektedir. Rönesans devrindeki portrelerde kişilerin ellerinde mendilleri de sıklıkla görülmektedir (Wikipedia, Wikipedia 2022).

Resim 29. Rönesans Devri Portrelerinde Kişiler Çoğunlukla Elllerinde Dantelli Mendille Betimlenmiştir

Kaynak: <https://tr.wikipedia.org/wiki/Mendil> (03.02.2022).

2. TAKILAR

Eski yıllardan beri takı, insanlık tarihinde önemli bir yer edinmiştir. Tarihin o dönemlerinde insanlara pratik fayda sağlaması amacıyla kullanılan takı parçalarından, iki kumaş parçasını birleştirmek için yararlanılırken; şu anki gündelik yaşamda genellikle gösteriş ve güzellik kavramlarıyla dış görünüşün ayrılmaz bir parçası olarak ön plana çıkmıştır. İlk yapılan takı ve aksesuarların içeriği, hayvan dişleri deniz kabuğu ahşap, kemik parçaları ve taşlardan üretilmekteydi. Takı, eski zamanlarda toplum içerisinde statü sahibi olan insanlar için üretilerek; onların toplumsal rollerini göstermekteydi. Birçok kültürde takılar ölen kişi ile birlikte mezara gömülmüştür. Takı ve aksesuarlar doğada var olan herhangi bir malzemeden yapılabilir. Takı, saçtan ayak parmaklarına kadar vücudun herhangi bir bölümünü süslemek için kullanılabilir (Moda 2022).

Geçmişten bugüne takı, çeşitli birden çok amaca hizmet etmiştir. Bazı zamanlar bir zenginlik göstergesi, toplumda bir statü belirleyiciyken; bazı zamanlarda ise taşıyanı koruması inancı ile bir tılsım olarak ya da kıyafeti süsleyen bir broş olarak ön planda olmuştur. Tüm bu kullanım alanlarının içerisinde günümüzde süslenme amacıyla kullanılması popüler olmuştur. Modern dünyada bilindiği üzeri takı ve aksesuar güzelliği tamamlayan ve son dokunuş olarak yer alan bir unsurdur. Tarihten günümüze bakıldığında, bilinen birçok kültürde değerli mücevher ve mücevherlerin maddi zenginlik olarak muhafaza edildiği bilinmektedir. Ayrıca evlilikte çeyiz olarak aileler arasında takı alışverişi yapılır. Evlenecek çiftlerin ihtiyaçlarını karşılayabilmesi ve onlara destek olunması amacıyla çiftlere tebrik olarak takı hediyeler verilebilmektedir (Moda 2022).

Günümüzde broş ve kemer tokaları daha çok süs eşyası olarak kullanılmaya başlansa da geçmişte kullanıldığı gibi pratik amaçlarla kullanımı da halen devam etmektedir. Takı aynı zamanda belirli bir gruba bağlılığı da sembolize edebilir. Hristiyanların taktığı haç ve Musevilerin taktığı köşeli yıldız, hangi dine mensup olduklarını belirtmek için kullanılır. Evli insanların takmış oldukları nikâh yüzüğü de bireylerin evli olduğunun göstergesi olarak günlük hayatta kullanılan takı çeşididir (Moda 2022).

İnsanlar inanışları doğrultusunda kötülüklerden ve belalardan korunma amacı ile yine birçok takı çeşidini kullanmıştır ve günümüzde de halen kullanmaya devam etmektedir. İlkel zamanlarda kullanılan hayvan figürleri şeklinde üretilen takılar kötü ruhlardan korunma amacıyla kullanılırdı. Müslüman toplumlarda kolye şeklinde takılan “Ayet-el Kürsi” de insanların kaza bela ve kötülüklerden korunma ihtiyacını gidermeye yönelik bir araç olmuştur. Takının süslenme amaçlı kullanımı 19. yüzyılda diğer kullanım amaçlarına göre daha popüler hale gelmeye başlamıştır (Moda 2022).

Takı sanatlarının ortaya çıkışı 5000 sene öncesine kadar gitmiştir. İlk olarak uygarlıkların beşiği Mezopotamya’da bir meslek olarak doğduğu bilinmektedir. Takılar genellikle medeniyetlerde kişinin kimliğini toplumsal rolünü ele alarak onlarla bağdaştırılmıştır. Ölen kişilerin takılarıyla beraber gömülme serüveni de buradan gelmektedir (Moda 2022).

Takı tasarımı, altın, gümüş, platin, değerli ve yarı değerli taşlar gibi değerli metallerin işlenip harmanlanarak takı üretimidir. Malzeme değeri yüksek malzemelerden yapılan tasarımlara takı tasarımları denir. En eski el sanatlarından birini uygulayan mücevher ve mücevher tasarımcıları, duygusal yoğunluk ve sembolik anlamı olan dekoratif veya giyilebilir sanat objeleri yaratma yeteneğine sahiptir. Talep edilen siparişin tasarım özelliklerine tam olarak hâkim olabilmek için, müşteri ile doğrudan ilişki kurma konusunda yetkin olmaları ve aynı zamanda üretimi faaliyete geçirmek için gereken ustalık ve yaratıcılığa hâkim olmaları gerekir. Mücevher ve mücevher tasarımcıları, üretim sürecinin çeşitli aşamalarını gerçekleştirmek için uzmanlaşmış şirketlerle bağlantı kurarak tasarım aşamasına kendi başlarına odaklanabilirler (Wikipedia, Wikipedia 2022).

2.1. Takının Tanımı Ve Tarihçesi

Mücevher, tüy, cam, ahşap, hayvan kemikleri, metal ve benzeri malzemelerden yapılmış ve ağırlıklı olarak dekorasyon amaçlı kullanılan bir nesnedir. Tarihin en eski dönemlerine kadar uzanan takı kullanımı Anadolu'da Neolitik döneme (M.Ö. 8000-5500) kadar dayanmaktadır. Hitit, Asur, Urartu, Lidya, Frigya, Antik Yunanistan, Roma ve Bizans gibi eski kültürlerde bu geleneğin izlerine arkeolojik açıklamalarda rastlanmaktadır. Etrafta buldukları hemen her şeyi süs eşyası olarak kullanan insanlar, metalleri eritmeyi ve işlemeyi öğrendikten sonra, onları şekillendirerek takıya dönüştürmüşlerdir. Özellikle altının bulunması kuyumculuk sanatının gelişmesinde ve büyümesinde önemli bir kilometre taşıdır (Paşu 2022).

Antropolojik kayıtlar, en eski atalarımız olan zeki insanların, son Buzul Çağı'nın sonraki aşamalarında Avrupa, Kuzey ve Güney Afrika, Filistin ve hatta Çin'de aynı anda farklı ırksal özelliklerle ortaya çıktığını açıkça kaydeder. Günümüzde binlerce yıl öncesine dayanan bu ilk insan topluluklarının ortak kültürel kimliği, mağara resimleri, beden süsleri, müzik ve manevi inançlardan türeyen takılar, ruh ve aynı zamanda dekorasyon olarak kullanılan takılardır. Paleolitik dönemde, tarih öncesi sanat döneminde fildişi ve kemik boncuklar Batı Avrupa'da yaşayan Orinyasin toplulukları tarafından giysilere dikilerek ya da kolye ya da bilezik olarak kullanılmak üzere düzenlenerek kullanılmaya başlandı (Paşu 2022).

Dini, süslenme ve güzellik amaçları ile kullanılan takılarda bazen iki amaç iç içe geçmektedir. Din, tılsım, sihir ve uğurlu alametler gibi kavramların etkisiyle başlayan takı takma, bazen ölümlerden armağan, tanrılara armağan gibi başka amaçları da içeriyordu. Zenginliği, bir hediye ve güzel bir görünüm. Bu güne kadar pek çok değerli mücevherin hayatta kalmasının nedeni, ölü gömülü değerli objeler ve bu objeler arasında mücevherlerin bulunmasıdır. Ayrıca ölünce hediye olarak mezarlara mücevher bırakılır (Paşu 2022).

Mücevher alanları oluşturularak, üst düzey işçilikle mücevher üretilmeye başlandı. Mücevher yapımında altın, gümüş ve mücevher gibi değerli taşlar kullanılmaktadır. 19. yüzyılda seri üretimin başlamasıyla birlikte kuyumculuk sektöründe daha sade ve daha sade takılar üretilmeye başlandı. Ayrıca bu takıların yapımında plastik malzemeler ve değersiz taşlar kullanılmıştır. Mücevher üretiminde kullanılan, süsleri, inançları temsil etmek ve bir mesaj iletmek için gerçekleştirilen yöntemler günümüze kadar gelmiştir. Günümüzde hala bu teknikler kullanılarak çeşitli tasarımlar üretilmektedir. Mücevherat, bireylerin varoluşundan itibaren toplumsal yaşamda bir sanat haline gelmiş; bireylerin sosyal rollerini temsil eder (Paşu 2022).

2.1.1. Geleneksel Takılar ve Özellikleri

Süslemecilik sanatı insanlık tarihi ile beraber başlamış ve bireylerin en olağan arzusu olarak meydana gelmiştir.. Süsleme, insanların kendilerini yaşadıkları ortamı ve kullandıkları eşyaları göze estetik görünecek şekilde güzelleştirmesi için şekil resim ve motiflerle sunulmasıdır. Kişilerin süslenme gereksinimlerinden birisi de en ilkel halden gelişmişine kadar takı oluşturmaktadır. Takı, takmak kelimesinden gelmektedir. Mücevher veya ziynet eşyası olarak da isimlendirilen takı, kişilerin süslenmek amacıyla taktıkları çeşitli taş, maden, doğa ürünleri ve buna benzer malzemelerden yapılmış kullanım eşyalarıdır. Süsleme, biçim ve malzeme döngüsünün dışında ayrıca teknik işçilik ve yeteneğin birleşmesiyle çeşitli fonksiyonu olan ürünlerdir (Paşu 2022).

Takı ele alınan süslemenin yanı sıra bağlılık ve inanç ve kültürlere göre tasarlanmakta ve bu bağlam doğrultusunda topluma sunulmaktadır. Anadolu'daki halk

takılarının içerisinde doğu ile batının çeşitli yansımaları görülerek; çok çeşitli motif ve tekniklerin bir arada kullanılmasıyla ilişkilendirilmiştir. Doğum ve ölüm arasında geçen zamanda takılan ve ya saklanan takılar ölüm sonrası soydan soya da aktararak bir nevi yaşam kaynağı olarak görülmüştür. Kadınlar için bu yaşam kaynağı daha çok ön plana çıkmış olup; toplum içerisinde bu takılar ile maddiyat göstergesini sunmuştur. Bu ilişkilendirme sebebi ile Anadolu’da vefat etmiş kadınlar takıları ile beraber gömülmüştür (Paşu 2022).

Türk süsleme sanatının en karakteristik özelliklerinden geometrik şekillere ve ölçülere uygun üçgen, kare, daire, eşkenar veya baklava, yıldız motifleri Anadolu takılarında yoğun olarak kullanılmıştır. Genel olarak evrenin sonsuz var oluşunu simgeleyen geometrik biçimler veya motifler anlam yüklü oluşları ile ayrıca anlam ve değer taşımaktadırlar. Bunun yanı sıra sanatkarlar bitkisel bezemelerden çiçek, yaprak, dal ve ağaçları, bazen doğaya çok yakın, bazen de kökeni belli olamayacak biçimde stilize ederek tak başına veya diğer süsleme motifleri ile birlikte yine maden süsleme teknikleriyle bütünleştirerek büyük bir ustalıkla üretim yapmışlardır. Anadolu içerisinde takıların genellikle el işçiliği ile üretilen ürünler olması, üretimi gerçekleştiren ustaların tarzı, hissi duygu ve ruhsal durumu ile bağdaştırılmıştır. Bu bağlamda el işçiliği, sanat olarak bir kelimedenden daha fazlasını ifade etmektedir. Gelişen teknoloji ile tasarımların devamlı farklılık göstermesine rağmen Anadolu takıları çağdaş sanat anlayışını benimseyerek tasarlanmaya devam edilmiş ve günümüzde yer almayı başarmıştır (Paşu 2022).

2.1.2. Günümüz Takıları ve Özellikleri

Günümüzde takı, bazı durumlarda hala Anadolu Türk motifi karakterini taşımaktadır. Ancak geçmişten gelen zengin ve ince işçilikli takılar sadeleştirilmiş ve sadeleştirilmiş ve günümüz teknolojisine uygun olarak üretilmeye başlanmıştır. Takı, kıyafetlerimizi tamamlayan ve dekorasyon için kullanılan vazgeçilmez bir unsurdur (Paşu 2022).

2.1.3. Dünyada Takı

Hemen hemen çıplak ilkel topluluklardan modern moda tutsaklarına kadar günümüz toplumlarının tümünde en belirgin ortak noktalardan biri takı kullanımıdır. Tarihi gelişim sürecinde yaratılan ve günümüzde kültürel mirasımız haline gelen takıların her biri kuşkusuz büyük bir değer taşımaktadır. Erkeklerin bu alandaki çabaları, birbirini izleyen halkalardan oluşan bir zincir gibi tarih öncesi çağlardan günümüze kadar uzanır. Tarihsel sürece bakıldığında, özellikle kadınların hayatında önemli bir yer tutan takılar, maddi bir güvenlik kaynağı ve estetik açıdan kusursuz bir dekorasyon haline gelmiştir. Kendini süsleme ve güzelleştirme arzusu, çağlar boyunca az ya da çok her insanda hala mevcuttur. Düünden bugüne insanlar bazen yüzük, bilezik, kolye, bazen de küpe takmışlardır. Geçmişte takıların kullanım amacı defalarca dile getirilmiş ve pek çok görüş verilmiştir. Mücevherat ele alındığında ve incelendiğinde, binlerce yıldan günümüze tasarımda her dönemin kendine has özellikleri olmasına rağmen, çalışma yöntemlerinde ve kuyumcu aletlerinde pek bir fark yoktur (Paşu 2022).

İnsanların yazılı kayıt bırakmadan yaşadığı tarihöncesi zamanların en eskisi olan Paleolitik Çağ'da, mağara sakinleri kemikleri, hayvan dişlerini, deniz ve kara hayvanlarının kabuklarını, birçok farklı taşı toplayarak kolyeye dönüştürmüş ve ilk mücevherleri ortaya çıkarmıştır. İnsanlık tarihindeki ilk üretim olan Neolitik dönemde, doğal olarak oluşan malzemelerden yapılmış kolyelerde sürtünmeye elverişli yüzeyler parlatıldı. İlk pürüzsüz bilezikler de sürterek parlatıldı. Böylece ilk kuyumculuk çalışmalarının yaklaşık on bin yıl önce başladığı söylenebilir (Paşu 2022).

2.1.4. Türkiye’de Takı

İnsan yaşamında tarih boyunca uygarlıkların ve milletlerin sanat kültürü olarak ele alınan değerli eşyaların işlenerek tasarlanması ve gösterilmesi milletlerin ortak noktası sayılabilecek kültürel sanat anlayışlarından biridir. Bu eserler ilerleyen dönemin kuşaklarına kültür ve sanat mirası olarak bırakılır. Bu nedenle, kendi milli sanat kültürümüzün uluslararası biçimde sergilenmesinde ve var olmasında kuyumculuk işçiliğinin çok anlam ve önemi vardır. Hem dinsel nedenlerin, hem görsellik bakış açısının bir nedeni olarak kişilerin dikkatini devamlı çeken takıların ilk

örnekleri taş, kemik, deniz kabukları ve fildişinden yapılırken maden işçiliğinin doğmasıyla tunç, gümüş, elektrom ve özellikle altın takılar çoğalarak popülerlik kazanmışlardır. Takıların en çok kadınlar tarafından kullanılmasına rağmen erkeklerin de önceki zamanlarda az olmak üzere, zaman ve çağın ilerlemesi ile artan bir şekilde takı kullanımları popüler haline gelmiştir (Paşu 2022).

Yerleşim yerlerinde bulunan (Troia II) takıların günümüze kadar çok miktarda gelebilmelerinin sebebi mezarlara ölü takısı ve ölü hediyesi olarak bırakılma geleneğidir. Anadolu insanların ölü gömme merasimlerinin bir parçası olarak mezara bırakılan hediyelerin yanında takılar da önemli bir yer tutarlar. Kişiler, keşifler ve icatlarla; her keşfettikleri şeyin bir zaman sonra ihtiyaç haline getirmiştir. Ancak aslı şudur ki kişiler çağdaş iletişim araçları keşfedilmeden de haberleşiyor, bir taraftan başka bir tarafa ulaşabiliyorlardı (Paşu 2022).

2.2. Tasarım

Tasarım, tasarlanan biçim diye isimlendirilmektedir ya da, tasarımılama işidir. Osmanlıca karşılığı ise tasavvurdur. Tasarımlamakta da tasavvur etmek yani bir şeyin şeklini zihinde canlandırmak, şeklinde söylenebilir. Kısa bir şekilde açıklanacak olursa; tasavvur etmek tasarlamaktır söylene bilinir. Tasarlamak eylemi İngilizceden de dilimize geçmiş olup design (To design) şeklinde tabir edilmektedir. Design bir nesneyi yabancı kişilerin kontrolünde olan makinelerde malzemesinin girebileceği tüm değişikliklerle böylesine bir yapım sürecinde karşılaşılabileceği çeşitli işlemleri göz önünde bulundurarak tasavvur etmek yani tasarlamak demektir. Design de bu anlayış tarzıyla tasavvur edilmiş yani tasarlanmış biçiminin bizzat kendisi ya da sureti, imgesi, imajı, deseni, resim olmaktadır (Paşu 2022).

2.2.1. Tasarım Özellikleri

Tasarım yaparken diğer sanatlarda kullanılan tüm ilkeler geçerlidir. Tasarımcılar sanatın ilkelerini kullandıklarında, onları kaçınılmaz ve katı olarak görmek yerine bir kılavuz ve rehber olarak görmelidirler. Sanatsal ilkeler de rejim

değişikliği ile esneklik gösterir. Bu ilkeleri kısaca şu şekilde açıklayabiliriz (Paşu 2022).

Denge: Estetik görünüm oluşturan ve tasarımın bütün bölümleri arasında doğru bir ilişki oluşturmaktadır (Paşu 2022).

Formal Denge: Merkezi bir eksenin karşı kenarında olup benzeri elemanları kullanarak veya eşit formal denge elde edilir. Tasarımda formal denge varsa, ağırbaşlılık ve monotonluk etkisi çekicilik yerine ise ciddiyet hissi verir (Paşu 2022).

İnformal Denge: Birbiri ile aynı olmayan nesnelerin dengesidir. İnformal denge ile hazırlanan tasarımlarda, tasarımcı daha yaratıcı serbestliği kazanır. Burada ise dengeyi sağlamak önemlidir (Paşu 2022).

Radyal Denge: Bu denge, tasarımın ana bölümleri merkezi bir noktadan ayrıldığında ortaya çıkar (Paşu 2022).

Yatay ve Dikey Denge: Yatay ve dikey denge simetrik veya asimetrik olabilir. Yatay çizgiler konumlarını etkileyerek dikkat çeker. Dikey denge ise tasarımın hayali bir dikey çizgiye bölünmesiyle iki parça arasında kurulan dengedir. Yatay çizgiler, genişlik ve dikey uzunluk çizgilerinin etkisini yaratır (Paşu 2022).

Vurgu: Tasarımda göze ilk çarpması gereken kısım olup, verilmek istenen mesajdır (Paşu 2022).

Ritm: Tasarıma renk ve çizgi ile katılmış estetik görünümüdür (Paşu 2022).

Uyum: Modelin detayları, renk ile malzeme, kullanılan teknik arasındaki doğru kullanımıyla güzeldüğü görünümün sağlanması uyumudur (Paşu 2022).

Birlik: Tasarımdaki tüm parçaların birbirleriyle ve bütün ile uyumlu olduğu zaman tasarımda bütünlük ve birlik sağlanmaktadır (Paşu 2022).

2.3. Antik Yunan Takıları

Takılar insan tarihi ile birlikte süs eşyası olarak kullanılan ve zamanla gelişen eşyalar olarak bilinmektedir (Antik Yunan Takıları 2022).

Resim 28. İnsan Kafası Figürlü Takı

Kaynak:

https://acikders.ankara.edu.tr/pluginfile.php/90368/mod_resource/content/1/KLA%20222%20ARKEOLOJ%C4%B0K%20K%C3%9C%C3%87%C3%9CK%20BULUNTU_7.pdf (05.02.2022).

Resim 29. İnsan Figürlü Küpe

Kaynak:

https://acikders.ankara.edu.tr/pluginfile.php/90368/mod_resource/content/1/KLA%20222%20ARKEOLOJ%C4%B0K%20K%C3%9C%C3%87%C3%9CK%20BULUNTU_7.pdf (05.02.2022).

Resim 30. Hayvan Figürlü Takı

Kaynak:

https://acikders.ankara.edu.tr/pluginfile.php/90368/mod_resource/content/1/KLA%20222%20ARKEOLOJ%C4%B0K%20K%C3%9C%C3%87%C3%9CK%20BULUNTU_7.pdf (05.02.2022).

Resim 31. Hayvan Figürlü Olan Takı

Kaynak:

https://acikders.ankara.edu.tr/pluginfile.php/90368/mod_resource/content/1/KLA%20222%20ARKEOLOJ%C4%B0K%20K%C3%9C%C3%87%C3%9CK%20BULUNTU_7.pdf (05.02.2022).

Antik Yunan zamanında dönemin etkisiyle takılara, taşlara figürler konu edinmiştir. Bu figürlerde insan ve hayvanlar yer almaktadır. Helenistik Dönem ile beraber değerli taşlar da takı haline getirilmiştir (Antik Yunan Takıları 2022).

Resim 32. Herakles Düğümü

Kaynak:

https://acikders.ankara.edu.tr/pluginfile.php/90368/mod_resource/content/1/KLA%20222%20ARKEOLOJ%C4%B0K%20K%C3%9C%C3%87%C3%9CK%20BULUNTU_7.pdf (05.02.2022).

Bu dönemde yeni motifler de kullanılmıştır. Bunlardan birisi herakles düğümüdür. Bu motif yaygın olarak kullanılmıştır (Antik Yunan Takıları 2022).

Resim 33. Herakles Düğümü Detaylı Takı

Kaynak:

https://acikders.ankara.edu.tr/pluginfile.php/90368/mod_resource/content/1/KLA%20222%20ARKEOLOJ%C4%B0K%20K%C3%9C%C3%87%C3%9CK%20BULUNTU_7.pdf (05.02.2022).

2.4. Antik Dönemde Anadolu Takıları

Anadolu’da tarih boyunca çeşitli uygarlıklar yaşarken; takı tasarımı daima gelişen bir sanat biçimi olmuştur. Tarihle yaşayan bu medeniyetler çeşitli taş ve

metalleri işleyerek birçok takı üretmiştir. Bu dönemdeki sanatkârlar eserlerini duygularıyla tekniksel tasarımlarla birleştirip üretmişlerdir. Her tasarım Anadolu kültürüyle uyumlanarak anlam taşımıştır. Tarih boyunca bu ilişkilendirmeyi tasarımlarda göstermesi de önemlidir (Azza13 2022).

2.5. Takı Gereçleri

Resim 34. Takı Yapma Malzemeleri

Kaynak: <https://www.lazimbana.com/2265-parca-22-model-taki-yapim-seti-hobi-seti-taki-malzemeleri-p-3082017> (10.02.2022).

Üretiminde en ihtiyaç duyulan metal altın olarak bilinse de farklı birçok malzemelerden de yararlanılmaktadır. Bunlar inorganik gereç olarak adlandırılmaktadır (Azza13 2022).

Resim 35. Altın Metali

Kaynak: <https://www.makaleler.com/altin-nedir> (10.02.2022).

2.5.1. İnorganik Gereçler

Takının yapılmasında en çok; madenler ve insan yapımı gereçler kullanılmıştır (Azza13 2022).

Resim 38. Madenler

Kaynak: <http://www.avsar.com.tr/madenler> (10.02.2022).

2.5.2. Madenler

Altın ve gümüşün yaygın olarak işlenip kullanılması takı malzemesinde ön plana çıkan metaller olmuştur. Özellikle hava ve suyun etki etmediği altın, kararmaz özelliğiyle kolay işlenmesiyle takı kullanımında önemli bir değer taşımaktadır. Gümüş

ise kaynak olarak oldukça zengin yataklara sahip olan Anadolu'dan tarihin her evresinde ana kaynak olarak yer almıştır. Ancak gümüş saf halde çok sık bulunmaz. Doğa koşullarından etkilenip; kararma yaptığı için takı yapımında altından geri planda kalmıştır (Azza13 2022).

3. MÜCEVHERLER

Üst Paleolitik Çağlarda maden ve değerli taşlardan oluşan aksesuarlar mücevherin tarihini oluşturmuştur. Toplumun ve dönemin statü, güzellik ve sanat anlayışının simgelenmesinde büyük rol oynamıştır (Koçak 2022).

İlk mücevherler taş, kemik ve fildişinden yapılırken: maden işlemesi sonrası tunç, altın ve gümüş ile çeşitlilik kazanmıştır. Uğur, büyü, tılsım gibi değişik inançların etkisi ile kullanıma başlayan takı mücevherleri insanların ilgi çekme, beğenilme ve zenginlik gösterisi amaçlarını da barındırmıştır. Tarih öncesi dönemden günümüze kadar gelen mücevherler içerisinde büyük bir tarihin yanı sıra büyük bir sanat barındırmaktadır. Altının keşfedilmesi ve işlenmesiyle birlikte Tunç Çağı başlarında statü ve zenginlik göstergesi olarak altın mücevher ile simgelenmiştir (Koçak 2022).

M.Ö 16. yy'da bilinen Mike Uygarlığı ticareti süs eşyaları ile yapmıştır. Yapmış olduğu süs eşyalarının kaynağı altın olarak bilinmektedir. Eski Yunan'a Büyük İskender'in fetihleri sebebi ile birçok altın geçmiş ve yine o dönemde Makedonya topraklarında altın bulmaya başlanmıştır. M.Ö. 4. yy sonlarında Yunan mücevherliğinde altın harici çok değerli olmayan renkli taşlar kullanılmıştır. Mısırdan gelen zümrüt ve renkli taşlar ile beraber mücevherler bilezik, kolye ve taç şeklinde yapılmaya başlanmıştır. Mücevherlerin işlenmesinde dönemin yaşantısından etkiler görülmektedir. Örneğin Avrasya göçebelerinin hayvan figürlerini altın işlemeciliğinde etkisini göstermiştir. Orta Çağ Avrupa döneminde toplumun kendini takılar ile süsleyerek statü farkını göstermeye çalışmıştır. Bu mücevherler o dönemden görünen resimlere göre genelde toka, kemer, broş, zincir gibi takı ve aksesuar ile bağlantılıdır (Koçak 2022).

13. yy sonrası Avrupa'da kültürün yükseldiği, yeni bir sanat anlayışı başladığı bilinmektedir. Bu dönemle birlikte mücevherlerde küpe ve bilezik kullanımı gündemden düşer, yerine daha gösterişli taşlar takılmaya başlanır. Burjuva ve soylu

kesim bu popülerliği beslemiştir. Başlarda çiçekli veya boncuk dizili baş süsü olarak taşlar takılmaya başlanmıştır. 14. yy itibari ile taşlardan çok kadınların saçlarını değerli taş ve altın tokalarla süslemesi ön plana çıkmıştır. Rönesans döneminde de mücevherlerin kullanım alanı ilerlemiş, taş oymacılığı profesyonelleşmiştir. Milano oymacılık sanatının merkezi haline gelmiştir. Taşlara anlamlar yüklenmiş çeşitli kolye ve gerdanlıklar üretilmiştir. Yüzükler, kıyafet üzerine dikilen mücevher düğmeler bir stil akımı oluşturmuştur. 17. yy'a gelindiğinde Avrupa'da elmas ön plana çıkmıştır. Saray yaşamının ve törenlerin olduğu bu dönemde kadınların mücevherleri tokalarında çeşitli desenlerle yer alırken; erkeklerin kep ve şapkalarında değerli taşlardan süsler veya altın zincirlerden aksesuarlar görünüyordu (Koçak 2022).

Sanayi Devriminden sonra işçilik atölyelerinde yeni tasarımlar ortaya çıkmıştır. Romantizm akımının esintisi bu mücevherlerde yer alıyordu. Aşk, ölüm ve hayat teması mücevherlere yansımaya başlanmıştır. 19. yy başlarında çeşitli taşların işlendiği ve anlamlandırıldığı yeni bir tarz ortaya çıkmıştır. Ametist, turkuaz, gornet gibi birçok taş bir araya getirilerek bir hikâye oluşturulmuştur. Bu dönemde Avrupa'da şehir göçü ve sanayinin etkileriyle akım olan Art Nouveau akımı ortaya çıkmaktadır. Bu akımla birlikte takılarda çıplaklık figürleri ön planda olmuştur. O dönemde çıplaklık esir olmayan, özgürlüğü simgelemektedir. Bu sebeple takı aksesuarlarına bu figürler konu olmuştur. Tasarım ön planda olduğu için yarı değerli madenlerle değerli taşlar birlikte işlenmiştir (Koçak 2022).

20. yy' da sanat akımı değişmiş; Art Deco adında yeni bir akım ön plana çıkmıştır. Bu akımda aksesuarlar ve mücevherler canlı, ağır yapılar olarak gündeme gelmiştir. Bu ağır süslenme tarzı 1930'ların sonlarında ağır olmaktan çıkmış, yumuşak ve sadelik popüler olmuştur. Takılarda sıcak renkler ön plana çıkmış; sofistike etkiler görülmüştür. Retro yani geriye dönüş olarak isimlendirilen bu yeni tarzla birlikte Art Deco stili bir araya getirilip çeşitli kombinasyonlar yapılmıştır. Modanın önemli gelişmeler yaşadığı 1960' lı yıllarda takı tasarımında da ciddi gelişmeler yaşanmıştır. Takı ve aksesuarın üretim sektöründe ciddi bir payı oluşmuş, eğitim alanında yer etmiştir (Koçak 2022).

4. KIYMETLİ TAŞLAR

Tarihte birçok amaçla değerli ve renkli taşlar kullanılmıştır. Sanatçılar aşk, duygu, güç gibi unsurları anlatma amacıyla taşlardan yararlanmıştır. Renkli ve değerli taşlara bakalım (Diamond 2022).

4.1. Zümrüt

Resim 39. Zümrüt Taşı

Kaynak: <https://www.semdiamond.com/sayfa/degerli-ve-renkli-taslar> (12.02.2022).

Zümrüt ismi geçmiş Yunan dilindeki “smaragdus” sözcüğünden gelmektedir. Geçmiş dönemlerdeki uygarlıklar bu mücevherin şifa veren, arındıran ve dinlendiren etkisinin olduğuna inanmışlardır (Diamond 2022).

Saydamsı yapısıyla, yeşilden koyu yeşile dönen renklerden oluşan değerli bir taş türüdür. Değerli ve maliyeti yüksek olan, özellikle Roma zamanlarında camdan taklitleri işlenip kullanılmıştır (Azza13 2022).

4.2. Yakut

Resim 36. Yakut Taşı

Kaynak: <https://www.semdiamond.com/sayfa/degerli-ve-renkli-taslar> (12.02.2022).

Tüm dönem ve uygarlıklarda yakut taşı sağlam ve dayanıklılığıyla çok değerli bir taş olarak bilinmektedir. Hindistan'da değerli taşların kralı olarak adından söz ettiren yakut, Orta Çağ dönemi Avrupası'nda başarı, şifa ve gösteriş yakalamak amacıyla kullanılırdı. Pembeden kırmızıya dönen renkleri ve dayanıklılık özelliğiyle yüzüklerin arasında çok değerli mücevher çeşidi olmuştur (Diamond 2022).

Helenistik Dönem itibariyle kullanılmış saydam bir taş olan Yakut taşı, pembeden koyu kırmızı tonlarına doğru renk değiştirmektedir (Azza13 2022).

4.3. Safir

Resim 41. Safir Taşı

Kaynak: <https://www.semdiamond.com/sayfa/degerli-ve-renkli-taslar> (12.02.2022).

Çeşitli renklerde var olan safir en çok mavi ve tonlarında yaygındır. Tarih boyunca farklı anlamları olduğuna inanılan safir taşı; Roma ve Yunan medeniyetlerinde kötülük enerjisinden korunma amacıyla kullanılmıştır. Ortaçağdaki papazların cennet sembolü olurken, halkın ise bereketi temsil ettiği inancıyla safir taşı benimsediği bilinmektedir. Genel olarak dünyanın her yerinde barış, bolluk, bereket ve aşk ile ilişkilendirilmiştir. Pırlantanın taklidi olarak renkli olmayan safir taşları çok sık kullanılmıştır (Diamond 2022).

Ortaçağ ve Roma Devri'nde çok sık kullanılmıştır. Saydam yapılı ve çok sert bir taştır. Helenistik dönemde bu taş az bulunmaktadır (Azza13 2022).

4.4. Ametist

Resim 37. Ametist Taşı

Kaynak: <https://www.semdiamond.com/sayfa/degerli-ve-renkli-taslar> (12.02.2022).

Taşlar arasında mor ve tonlarıyla ön plana çıkan Ametist; zekâ, başarı ve güç ile ilişkilendirilmiştir. Kraliyet ve papaz gibi önemli kişilerin de ametist taşına ilgi göstermiştir. Papazlar yüzük olarak kullanırken, kraliyet aileleri giysilerinde bu taşı kullanmıştır (Diamond 2022).

5. KUYUMCULUK

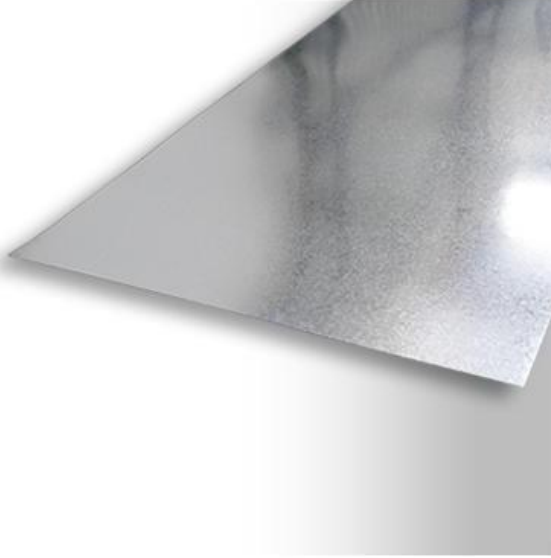
Kuyumculuk tarihine dair bilinen en eski bulgular İ.Ö. 4 bin yılına dayanmaktadır. Anadolu ve Mezopotamya civarlarında örnekleri bulunmuştur. Ancak İ.Ö. 7 bin yy' dan sonra yazılı kaynakların bulunmasıyla daha çok bilgi edinilmeye başlanmıştır (Azza13 2022).

5.1. Yapım Teknikleri

Takı yapılabilmesi için metal veya altın levhaya tele ve kalıplara ihtiyaç vardır (Azza13 2022).

5.1.1. Metal Levha

Metal külçenin örs üzerinde dövülmesiyle levha haline getirilmesidir. Levha yapıldıktan sonra üretilcek işe göre beş yöntemden biri seçilerek yapıma geçilmektedir (Azza13 2022).

Resim 38. Metal Levha

Kaynak: <https://www.globalpiyasa.com/tr/urun/metal-levha-urunleri-oklumetal/61786> (15.02.2022).

5.1.2. Kakma

Bu yöntem takını yapımı, kabartılması ve tamamlanmasında kullanılan oldukça etkili bir yöntemdir. Anadolu’ da bu tekniğe çakma, kalkma gibi çeşitli isimler verilmiştir. Ürünün türüne göre, farklı darbelerle biçimlendirilirken her iki yüzeyi kullanılarak da üzerinde çalışılabilmektedir (Azza13 2022).

Resim 39. Kakma Sanatı

Kaynak: <https://www.klasiksanatlar.com/icerik/sayfa/91/kakma.html> (15.02.2022).

5.1.3. Kalıp Baskı

Bu yöntemde seçilen figürün çoğu kez yapılabilme avantajı söz konusudur. Kakmanın mekanik yöntemi olarak bilinmektedir. Kalıpta yer alan motifin metal levhaya çıkmasıyla yapılmaktadır. Bu yöntem yalnızca metallere değil; cam hamurunun pişmiş olan toprak ile kabartmayla yapılan desenlerinin yapımında da kullanılmıştır (Azza13 2022).

5.1.4. Sıvama (Kalıp Üzerinde Çalışma)

Bir kalıp üstünde metal levhanın hem ovulup hem çekiçlenmesiyle ve böylece kalıbın şeklini almasıyla bilinen yöntemdir. Genelde hayvan figürlü ve insan başlı bileziklerin ve sarmal küpelerin yapımında bu yöntem kullanılmıştır. Büst, madalyon gibi ürünlerde sıvama yöntemi ile yapılmıştır. Sıvama kalıplarının örnekleri Uşak Müzesi’nde görülmektedir (Azza13 2022).

5.1.5. Darp

Kalıp baskı yönteminden farkı desenin kabartma olarak değil, oyularak yapılmasıdır. Levhalar kalın olduğunda bu yöntem kullanılmıştır (Azza13 2022).

5.1.6. Kalıba Çakma

Tekrar eden mekanik yöntem olarak bilinmektedir. Boncuk ve bazı küpelerde bu yöntem kullanılmıştır (Azza13 2022).

5.1.7. Tel

Takı ve aksesuarların süslenmesinde ve üretiminde kullanılmaktadır. Telin yapımında dört farklı yöntem kullanılır.

- 1). Metal olan parça bükülerek yuvarlak şekil elde edilir.
- 2). Metal olan parçanın çekiçlenmesi.
- 3). Tel haddesiyle dörtgen biçimli metal levha vardır.
- 4). İçi boş tel yapımıdır.

Bunlar dışında zincir yapımında kullanılması telin başka ana işlevi olarak bilinmektedir (Azza13 2022).

Resim 40. Alüminyum Tel Gümüş

Kaynak: <https://www.hobi24.com/aluminyum-tel-0-5mmx6mt-gumus> (15.02.2022).

5.1.8. Döküm Tekniği

Maddi sebeplerden dolayı metal levhaya şekil verip takı üretmek de çok avantajlı olmuştur. Kurşun, tunç gibi ucuz olan metallerde döküm tekniği kullanılarak takı ile benzeri ürünler yapılmaktadır (Azza13 2022).

5.1.9. Süsleme Teknikleri

Süsleme yöntemleri dönemlere göre yapılmıştır. Çeşitlenerek popüler halde kullanılmaktadır (Azza13 2022). Süsleme tekniklerine bakacak olursak;

Metale Eklemeler Yaparak Süsleme: Telkari ile güversel minik süsleri lehim ile birleştirilmesi tarzındaki süsleme yöntemidir (Azza13 2022).

Telkari: Diğer adıyla filigre olan telkari, farklı boyutlarda tellerin bükülerek ve şekillendirilerek takı üzerine yapılan süsleme çeşididir. Helenistik dönemdeki takılarda telkâri yöntemiyle olın süslemeler görülmektedir (Azza13 2022).

Güverse: Diğer adı ile granülasyon olan güverse, kakma tekniğinin kalkmasıyla içi dolu ufak tanelerin takı yüzeyinde kompozisyon oluşturması biçimindedir (Azza13 2022).

Küçük Süslerin Eklenmesi: Efes Artemis Tapınağındaki buluntularda küpelerin, broşların, çiçek, rozet, yaprak gibi ürünlerle takıların birleştirilmesidir (Azza13 2022).

Metale Başka Madde Ekleyerek Süsleme: Bu teknikle renkli görünümler dikkat çekmektedir. Mine işi, taş kakma, savatlama gibi teknikleri barındırır (Azza13 2022).

Mine işi: Asıl maddesi cam olan mine işi, yüzeylerin üzerine ısı uygulanması ile yapılan bezeme tekniği olmaktadır. Toz camı ve metal oksitten bu karışımlardan elde edilir (Azza13 2022).

Resim 41. Mine İşi

Kaynak: <https://www.edebiyatvesanatakademisi.com/altin-gumus-telkari-bakir/mine-sanati-ve-mine-yapimi-2264.aspx> (15.02.2022).

Savatlama: Helenistik Dönemde başlayan savatlama tekniği, altın ve gümüş yüzeyindeki yuvarlara savat doldurması ile yapılmaktadır. Desenlerin daha çok belirgin olmasını sağlayan tekniktir (Azza13 2022).

Resim 42. Savatlama Tekniği

Kaynak: <http://hakkindabilgial.com/savatlama-tekniği-nedir/> (15.02.2022).

Taş Kakma: Taş kakmada renkli taşları yuvarların içerisine koyularak uygulanır. Mine de ise cam tozu vardır (Azza13 2022).

Kesme ve Oyma Yöntemi ile Süsleme: Delik işi ile kazıma yöntemleri olmaktadır (Azza13 2022).

Resim 48. Oyma Tekniği

Kaynak: <https://www.sanatpenceresi.com/ahsap-islerinde-kullanilan-oyma-teknikleri/> (15.02.2022).

Kazıma: Kalın levha ile metalin yüzeyine kazıyarak yapılmasına denmektedir. Döküm yüzüklerin içerisinde kazıma figürler bulunmaktadır. Bu yöntem yarı değerli taş üstünde yapılıyorsa “intaglio” denmektedir (Azza13 2022).

Delik işi: Motif çizilir ve kesilerek ya da delerek motif yüzeye uygulanır. Roma Devri’nde delik işi tekniği oldukça yoğun ilgi görmüştür (Azza13 2022).

Kaplama: Kalın olmayan altın-gümüş varaklar fiyat olarak daha uygun olan başka metal ya da ahşap gibi ürünlerle kaplanmasıdır. Mekanik teknik kullanılmıştır (Azza13 2022).

Yaldızlama: Kimyasal teknikle olduğundan dayanıklılık olarak daha sağlam bir tekniktir. Cıva karışımı yüksek ısı ile pişirilip altınla karıştırılır (Azza13 2022).

Lehim: İlkçağlarda ustalar tarafından yüksek gümüş oranında elektron kullanmışlardır. Yüzde kırk oranında gümüş almış elektron yaklaşık olarak otuz derece

daha düşük ısıda erimektedir. Bu şekilde lehim yapılabilir. Lehim daha parlak istenirse içine gümüş eklenir (Azza13 2022).

Bitirme İşlemleri: Takılar imal edilip, son işleme başlanmaktadır. Öncelikle kötü görüntüler yok edilmektedir. Kimyasal işlemler uygulanmaktadır. Şap, sirke, idrar, salamura kuvvetli asitli karışımlardır. Antik kaynaklarda asitli karışimli reçeteler bulunmaktadır. Asitle temizleme yapılmaktadır. Takılardaki kötü görüntü yok edilip, cila işlemine geçilmektedir. Cilasası için çeşit çeşit maddeler de kullanılmaktadır. Yapışkan reçine ile yağ kullanılmış, yağ ile parlaklık verilmiştir. Parlaklık için çeşitli maddeler de kullanılmaktadır. Bundan birisi perdah tozudur. Altını parlatmada kullanılmaktadır. Gümüş ise doğal olan tebeşir tozuyla parlatılırsa, iyi de bir sonuçta alınmaktadır. Diğer parlatma maddesi ise kumdur. Yaygın olarak kullanılmaktadır. İnce taneli kumla mücevherleri, kalın taneli kumla yarı değerli olan taşların yüzeyleri ile geniş olan yüzeyli metalleri parlatılmıştır (Azza13 2022).

6. SERAMİK

Antik Yunan seramikleri çömlekçi atölyelerinde olup, kilin topraktan çıkarılışı, kilin çalışılacak kıvama getirilmesi, çömleklerin şekillendirilmesi, siyah figür ve kırmızı figür tekniğinin kullanılması çömleklerin fırınlanması işlemlerinden oluşmaktadır.

Antik Yunan Çömleklerinin üretim aşamalarına bakacak olursak; Çömlekçilik, toprak veya kilin işlenip, şekil verilerek ürün ortaya çıkarılmasıdır. Tam olarak nasıl keşfedildiği bilinmemektedir. Toprakla ateşin buluşup, sertlik elde edilmesi çömleğin rastlantı olarak bulunduğu yönündedir (Wikipedia, Wikipedia 2022).

6.1. Kil

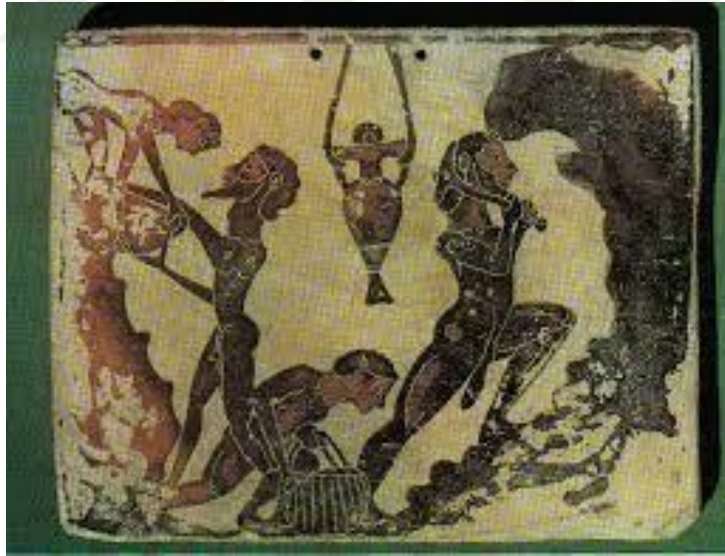
Doğadan bize sunulan sedimanter mineraldir. Kilin yapısı ateşle buluştuğunda bozularak sertleşmekteyken, su ile karıştırıldığında plastik özellik kazanmaktadır. Yine su ile karıştırıldığında kilin şiştiği bilinmektedir. Daha sonra kurduğunda sönmektedir (İnspedia 2022).

Resim 49. Kil

Kaynak: <https://insapedia.com/kil-nedir-kullanim- Alanlari-ve-ozellikleri/> (17.02.2022).

Siyah figür tekniği ile yapılmış Korint pinaksı, kilin topraktan ne biçimde çıkarıldığını detaylı olarak göstermektedir. Erkek figürünün kayaya darbe ile vurduğu ve kırılan kaya parçalarının bir çantaya doldurulduğu gösterilmektedir (Zengin 2007, 7).

Resim 43. Siyah Figür Tekniği İle Korint Pinaksı, Kilit Topraktan Çıkarılma Sahnesi. M.Ö. 590 İle 570 Yılları Arası

Kaynak: (Zengin 2007, 7).

Resim 44. Topraktan Kil Çıkartan Bir Adam

Kaynak: (Zengin 2007, 8).

Bir diğerk Korint pinaksında da aynı tema yer almaktadır. Kıyafetsiz bir erkek figürü kayadan kil çıkarmaktadır (Zengin 2007, 8).

Resim 52. Modern Bir Yunan Çömlekçi Atölyesi

Kaynak: (Zengin 2007, 13).

Antik Yunan döneminde topraktan çıkarılan kil, çeşitli uygulamalardan geçirilerek temizlenirdi. En son ki aşamasında kil çiğnenerek içindeki hava boşaltılırdı. Havanın boşalmadığı durumlarda pişirilme aşamasında çatlamlar olabilmekteydi. Kilin dövülmesi o dönemde ayak ile yapılmaktaydı (Zengin 2007, 13).

Resim 45. İhtiyar Bir Adam Yukarıdan Sarkan Bir Kayışı Tutmuş Kili Çiğniyor, Yanındaki Kadın İse Çark İçin Kili Hazırlamaktadır

Kaynak: (Zengin 2007, 14).

İhtiyar erkek figürünün kili ezmektedir. Kadın figürü ise kile şekil vermektedir (Zengin 2007, 14).

Resim 11a

Resim 11b

Resim 11c

Resim 11d

Resim 11e

Resim 11f

Resim 46. Çömleklerin Şekillendirilmesi

Kaynak: (Zengin 2007, 15).

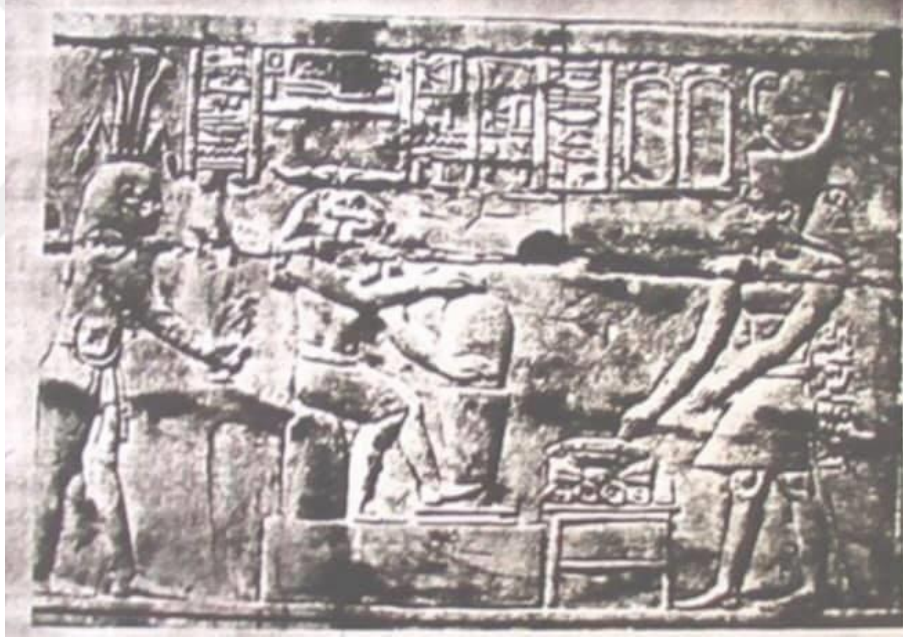
Kil topraklarının yoğuruluşu farklı olsa da çömlek atölyelerinde yapım aşamaları benzerlik göstermektedir (Zengin 2007, 15).

6.2. Çömleklerin Şekillendirilmesi

Elle Şekillendirme; Neolitik dönemde elle şekillendirilmiş altlıklar görülmüştür (Zengin 2007, 19)

Çömlekçi Çarkında Şekillendirme: Bir tezgâh üzerinde ayak yardımıyla döndürülen ve dairesel hareketlerle şekil verilen çark sistemidir (Zengin 2007, 19).

Kalıpla Şekillendirme; bu yöntem ise, kırmızı ve siyah figürün uygulandığı zamanlar kullanılmıştır. Belli ana kalıp üzerine çalışarak uygulanırdı. Ayrı ayrı işlenerek daha sonra birleştirilirdi (Zengin 2007, 29).

Resim 47. Mısır Osiris Kutsal Alanı Olan Bir Duvar Kabartması. Ayakla Çevrilen Çark Resmi

Kaynak: (Zengin 2007, 20).

Çarklar, ayak ve elle çevrilmesiyle ikiye ayrılmaktadır. Ayakla çevrilen çömlekçi çarkı Osiris kutsal alanındaki duvar kabartmalarında tasvirlenmiştir (Zengin 2007, 20).

Resim 17a

Resim 17b

Resim 17c

Resim 17d

Resim 48. Çarkla Şekillendirme

Kaynak: (Zengin 2007, 22).

Günümüz tekniğiyle aynı olan çarkla şekillendirme tekniği kil topağına su eklenmesiyle ve çarkın döndürülmesiyle bilinmektedir. Çömleğin desteklenmesi için, çömlekçinin elleri içeriden ve dışarıdan hareketlerle müdahalesine ihtiyaç vardır. Şekillendirme sonrası ip desteğiyle çömlek çarktan çıkarılmaktadır (Zengin 2007, 20).

Ayakta çevrilen çarkta elle çevrilene göre kullanımı daha kolaydır. Kolay olmasının sebebi ise tek bir kişi ile yapılıyor olmasıdır. Günümüzde ise, teknoloji sayesinde atölyelerde elektrik gücü ile ayakta çevrilen çarklar yer almaktadır (Zengin 2007, 21).

Resim 17e

Resim 17f

Resim 17g

Resim 17h

Resim 17i

Resim 17k

Resim 49. Vazo Yapımı

Kaynak: (Zengin 2007, 23).

Antik Yunanlıların döneminde vazolar sıvı haldeki kil ile karıştırılıyordu. Bu vazolar katılaşınca kadar ısı olmayan alanda kurutuluyordu. Sertleşen vazolara daha sonra rötüş işlemi yapılarak keskin şekiller veriliyordu (Zengin 2007, 24).

Resim 58. El İle Vazo Yapımı

Kaynak: (Zengin 2007, 24).

Yunanlılar bu dönemde çömlekleri parlatmak için deri parçaları kullanırdı. Vazoya sonradan eklenecek kulp veya kabartma var ise sıvı haldeki killere şekil verilerek eklenirdi (Zengin 2007, 24).

Resim 59. Roma- Vulci’de Bulunmuş Siyah Figür Tekniğinde Attika Hydria Kırığı. Büyük Bir Çömlekçi Atölyesinde Yapılan Çalışmalar. M.Ö. 520-510 Yıllar Arası

Kaynak: (Zengin 2007, 26).

M.Ö. 520-510 yıllarına ait çömlekçi atölyesindeki çalışmayı tasvir eden Attika Hydriasi’nın bir kısmı günümüze kadar gelebilmiştir. Siyah figür tekniğinden yararlanılarak yapılmıştır (Zengin 2007, 26).

7. KAP-KACAK

Antik Yunan’da M.Ö. 2350 yıllarında cam işlemeciliği ortaya çıkmıştır. Cam işçiliği ile birlikte ortaya çıkmış yapıtlar gümüş ile altın gibi soy metallerle lapis, topaz, lazuli, onix, turkuaz ve ametist gibi kıymetli olan taşlar ile ona eş bir malzeme olarak düşünülmektedir. Bu taşlar mücevhere eş görülmektedir. Bu taşlar sıcak cam sarma ya da döküm teknikleri ile şekillendirilmektedir (Oggusto 2022).

7.1. Bardak

Resim 50. Bardak

Kaynak: (Eker 2018, 4).

Formuna bakacak olursak, gündelik hayatta çok kullandığımız bardaklar küçük, orta ve büyük boy halinde  e itlendirilmi tir. Teknik olarak kalıba üfleme, kalıba döküm ve serbest üfleme olarak   e ayrıldığı bilinmektedir. Gövdelerinin farklı  ekillendirilmesiyle çeşitlilik göstermektedirler. En pop ler olan ve herkesin kullanabildiği cam bardaklar serbest üfleme tekniğine örnek olarak gösterilebilmektedir. Kullanma amacına bakacak olursak, içecekleri kolay tüketmek içindir. Bilinen birkaç cam bardağın üzerinde “AEIB [E    ] OIMENI   E ZH[CA]IC” (   ve Uzun Ya a) yazılıdır. Bu yazı yine bu kapların i ki için üretildiğini göstermektedir (Eker 2018, 4).

7.2. Kase

Resim 51. Kase

Kaynak: (Eker 2018, 5).

Biçim olarak farklı tekniklerle üretilen kaseler, kaburgalı, konik, derin olmayan ve geniş biçimlerde kullanılmıştır. Tekniklerinde kalıba döküm ve kalıba üfleme kullanılmıştır. M.Ö. 8 yy ile beraber kaburgalı kaseler seri şekilde kullanılmaya başlanmıştır. M.Ö. 1 yy kesme tekniği kullanırken, yivlerle kaselere süslenmeler katılmıştır. Daha sonra bu süslemeler yerini balmumu ile üretilen kaburgalı kaselere bırakmıştır (Eker 2018, 5).

7.3. Kavanoz

Resim 52. Kavanoz

Kaynak: (Eker 2018, 6).

Formuna bakacak olursak, Kavanozlar kare veya oval halde üretilmektedir. Yuvarlak biçimli kavanozlar, duvar olarak karelilerden daha ince olmaktadır. M.Ö. 1 yy' dan önce örnekleri çok bulunmayan bu biçimler serbest üfleme ve kalıba üfleme tekniğinde üretilmiştir. Üretim amacı sıklıkla taşıma ya da saklama olmuştur. Kare biçimliler genellikle tıbbiye alanında ilaç-merhem saklamak amacıyla kullanılmıştır (Eker 2018, 6).

7.4. Merhem Kabı

Resim 53. Merhem Kabı

Kaynak: (Eker 2018, 6).

Formuna bakacak olursak, ufak şekillerde ve farklı biçimlerde üretilen merhem kabı serbest üfleme ve kalıba üfleme tekniği kullanılarak sunulmuştur. Camdan karıştırma çubukları ile üretilmiş olması merhem saklama amacı ile kullanıldığını göstermektedir (Eker 2018, 6).

7.5. Sürahi/Testi

Resim 54. Sürahi

Kaynak: (Eker 2018, 8).

Formuna bakacak olursak, üst kısmı silindirik biçimde olan kaplar sürahi ya da testi olarak adlandırılmıştır. Sürahiler genelde serbest üfleme tekniği kullanılarak üretilmiştir. Roma İmparatorluğu zamanında üretilen cam kapların arasında görülmektedir. Bu dönemde masalarda sunum için kullanılmıştır. Bilinen araştırmalar içinde sunumlarda kullanılması dışında ölü armağanı olarak kullanıldığı düşünülmektedir. Birçok sürahi mezarlarda bulunmuştur. Sebebi ise korunaklı olmasıdır (Eker 2018, 8).

7.6. Şişe

Resim 55. Şişe

Kaynak: (Eker 2018, 9).

Formuna bakacak olursak, şişeler teknik olarak üfleme ve döküm kullanılarak üretilmiştir. Özellikle M.S. 5 yy' a kadar çeşitli biçimlerde cam şişeler kullanılmıştır. Tabanı kabartmalı ve daha ince duvarlı üretilen şişeler kalıba üfleme tekniği ile yapılırken; tabanları düz ve gövdesi kalın duvarlı üretilen şişeler serbest üfleme tekniği kullanılarak yapılmıştır. Genellikle serbest üfleme tekniği ile yapılan kalıplar daha erken dönemde görülmektedir (Eker 2018, 9).

7.7. Tabak

Resim 56. Tabak

Kaynak: (Eker 2018, 10).

Teknik olarak mozaik tekniğın popöler olmasıyla karşımıza çıkan tabaklar, sonraları üfleme döküm tekniğı ile üretilmeye başlanmıştır. Biçimce çok derin olmayan, içe çöküntülü olup geniş ağızlıdır. M.Ö 8. yy itibari ile üretime başlanan tabakların örnekleri Roma döneminde de görölmüştür. Sık üretim yapılmadığı dönemlerde maliyetli işçilikle üretildiğinden lüks kalıplar olarak adlandırıldı. Sonraki dönemlerde ise çarkta kesme tekniğı kullanılarak üretilmeye geçilmiştir. Üretim amacı şuan olduğı gibi yemek masalarının kabıdır (Eker 2018, 10).

8. MOTİFLER

Antik Yunan takılarında, bu dönemde yeni motifler kullanılmaya başlanmış: Herakles düğümü, güvercin, mersin ağacı, eros, ayva, nar gibi motifler yaygın kullanılmıştır (Antik Yunan Takıları 2022).

8.1. Akantus (Süsleme)

Resim 57. Acanthus

Kaynak: [https://tr.wikipedia.org/wiki/Akantus_\(s%C3%BCsleme\)](https://tr.wikipedia.org/wiki/Akantus_(s%C3%BCsleme)) (25.02.2022).

Resim 68. Acanthus Spinosus Çiçeği

Kaynak: [https://tr.wikipedia.org/wiki/Akantus_\(s%C3%BCsleme\)](https://tr.wikipedia.org/wiki/Akantus_(s%C3%BCsleme)) (25.02.2022).

Yoğun çiçekleriyle dikkat çeken, süs bitkisi olarak bilinen Akantus; Antik Yunan döneminde çok sık kullanılan bitki figürü olmuştur. Mimari yapıdaki sütunların üst kısımlarında kullanılmış olup; süs amacıyla ön plana çıkmıştır. Akantus'un Türkçe çevirisi "Ayı pençesi" olarak bilinmektedir. Antik Yunan dönemi dışında İlk Çağ başta olmak üzere Roma, Bizans gibi dönemlerde popüler olmuş ve kullanılmış bitkidir (Wikipedia, Wikipedia 2022).

8.2. Meander

Resim 69. Dimitrie Sturdza Evi’nde Yer Alan Sobaya İşlenmiş Meander Motifleri

Kaynak: <https://tr.wikipedia.org/wiki/Meander> (25.02.2022).

Meander, şerit halinde tekrarlanan desenler biçimidir. Antik Yunan döneminde çok fazlaca yer almıştır (Wikipedia, Wikipedia 2022).

8.3. Mozaik

Resim 58. Mozaik

Kaynak: <https://tr.wikipedia.org/wiki/Mozaik> (25.02.2022).

Zeugma Antik Kentinde bulunan “Çingene Kızı” mozaïği günümüzde Gaziantep’te bulunan Arkeoloji Müzesinde sergilenmektedir (Wikipedia, Wikipedia 2022).

Resim 59. Selimiye Camii Kubbesi

Kaynak: <https://tr.wikipedia.org/wiki/Mozaik> (25.02.2022).

Mozaik; çeşitli malzemelerden üretimi yapılabilen bir yapıttır. Mozaik yöntem olarak çeşitli renklerden, ufak parçaların bir araya gelmesiyle oluşturulan yapılardır. Mozağin geçmişi Antik Çağlar'a kadar uzanmaktadır (Wikipedia, Wikipedia 2022).

8.4. Kabartma

Resim 60. Kabartma 1

Kaynak: <https://tr.wikipedia.org/wiki/Kabartma> (25.02.2022).

İtalya, Floransa'daki Floransa Vaftizhanesinde Lorenzo Ghiberti'nin yaldızlı bronz Cennet Kapıları'nın, yüksek rölyefli ana figürleri çoğunlukla alçak kabartmalı arka planlarla birleştiren yandan görünümü (Wikipedia, Wikipedia 2022).

Resim 61. Kabartma 2

Kaynak: <https://tr.wikipedia.org/wiki/Kabartma> (25.02.2022)

Londra'daki Albert Anıtı'nın tabanını çevreleyen yüksek rölyefli Parnassos Frizi'nin bir yüzü. Başların çoğu ve birçok ayak tamamen alttan kesilmiştir, ancak gövdeler arkasındaki yüzeye "geçmiştir" (Wikipedia, Wikipedia 2022).

Resim 62. Kabartma 3

Kaynak: <https://tr.wikipedia.org/wiki/Kabartma> (25.02.2022).

Aşağıdan görülebilecek şekilde yerleştirilmiş Roma sunağı Ara Pacis'te yüksek ve alçak kabartmanın ortak bir karışımı. Altta alçak kabartma süsleme (Wikipedia, Wikipedia 2022).

Bir zemin üzerine girinti ve çıkıntılarının yapılmasına kabartma veya rölyef adı verilmektedir. Heykel sanatında ve mimarlık alanında oldukça popüler bir terim olarak bilinmektedir. İşlenebilir yapıların şekillendirmesi olarak da açıklanabilir. Kabartma zemin biçimine göre çeşitlere ayrılmıştır. Para, madalyon gibi ürünlerde alçak kabartma çeşidine rastlanmaktadır. Zeminden yükselen kabartmalar ise yüksek kabartma olarak adlandırılmıştır. Kabartmalara süslenmiş eşyalar da çok sık kullanılmıştır (Wikipedia, Wikipedia 2022).

8.4.1. Günümüzde Kabartma Sanatı

Kabartma işçiliği Antik Yunan ve önceki dönem Anadolu uygarlıklarına kadar uzanmaktadır. Günümüz Türkiye’de de kabartma sanatı oldukça popülerdir. En önemli örnekleri bakır olarak kullanılmaktadır. Farklı eşya ürünlerinde, tablolarla örneklerine çok sık rastlanmaktadır (Wikipedia, Wikipedia 2022).

9. MİMARİ YAPILAR

Resim 63. Konya Selimiye Camii

Kaynak: <https://tr.wikipedia.org/wiki/S%C3%BCsleme> (26.02.2022).

Bir çeşit sanat olarak bilinen süsleme, bir şeyin bazı eklentilerle birleştirilerek daha etkili, estetik halinde sunulmasıdır. Bir çeşit dekorasyon biçimi olarak kullanılmaktadır. Üretilen süs eşyalarında insan figürü çok sık kullanılmaktadır (Wikipedia, Wikipedia 2022).

Mimari açıdan süslemeler genellikle kil ya da sıva ile bir araya getirilerek ahşap ya da değerli taşların işlenmesiyle oluşturulmuştur. Süsleme, üç bin yılı aşkın bir zamandır zengin bir gelenek olarak bilinmektedir (Wikipedia, Wikipedia 2022).

Resim 64. Sultanahmet Camii

Kaynak: <https://tr.wikipedia.org/wiki/S%C3%BCsleme> (26.02.2022).

Antik Yunan Uygarlığında, Büyük İskender'in fetihleri ile birlikte motifler değiştirilmiş ve Doğu Asya'da Budizm'in genişlemesiyle birçok çeşit süs eşyası oluşmuştur (Wikipedia, Wikipedia 2022).

Resim 65. Hayvan (Ejderha) Desenli Çin Vazosu

Kaynak: <https://tr.wikipedia.org/wiki/S%C3%BCsleme> (26.02.2022).

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ANTİK YUNAN DÖNEMİNİN GÜNÜMÜZ MÜCEVHER SANATINA ETKİLERİ

1. GÜNÜMÜZ MÜCEVHER TASARIMLARI

Günümüz Mücevher Tasarımlarına bakacak olursak; Bir topluluğun kültüründeki veya bir inanç ile ilgili evren, yaratılış ve kahramanlarla ilgili tüm sözlü veya yazılı öylenceler birikiminin ilk olarak anlamlandırılması, ikinci olarak yorumlanması ve üçüncü olarak da incelenmesini kapsayan çalışmaların tümünü olarak belirtilen mitoloji, kültürlerin, rüyaların, hayallerin ve bilinçaltının simgeselleştirilmiş hali olarak Antik Çağlardan beri önemini korumaktadır (Altınbaş, 2022).

Mitoloji kavramı düşünüldüğünde akla ilk olarak Yunan mitolojisi gelmektedir. Binlerce yıllardan beri Batı sanatını etkilemiş Yunan mitolojisi, bu mevsim ise Altınbaş koleksiyonunu birbirinden güzel madalyonlarında yeniden hayat bulmaktadır (Altınbaş, 2022).

Resim78. Altınbaş Kolyeler

Kaynak: <https://altinbaslife.com/mucevher/altinbas-ikon-koleksiyonu-ile-mitolojik-yolculuk/>
(10.03.2022)

Altınbaş İkon Koleksiyonu madalyonlarında yeni bir biçim kazanan mitolojik kahramanlara bakalım (Altınbaş, 2022).

Mitolojide güzellik, kadınsı güç ve aşkı anlatan Afrodit, eşsiz bir kraliçe olan Venüs ismiyle de bilinmektedir (Altınbaş, 2022).

Resim 79. Altınbaş-Kolye Afrodit Ön

Kaynak: <https://altinbaslife.com/mucevher/altinbas-ikon-koleksiyonu-ile-mitolojik-yolculuk/> (10.03.2022).

Resim 66. Altınbaş-Kolye Afrodit Arka

Kaynak: <https://altinbaslife.com/mucevher/altinbas-ikon-koleksiyonu-ile-mitolojik-yolculuk/> (10.03.2022).

Mitolojide Olimpos'un, gökyüzü ve yıldırımların kralı olan Zeus, eşsiz bir gücün büyük kahramanıdır (Altınbaş, 2022).

Resim 67. Altınbaş-Kolye Zeus Ön

Kaynak: <https://altinbaslife.com/mucevher/altinbas-ikon-koleksiyonu-ile-mitolojik-yolculuk/> (10.03.2022).

Resim 68. Altınbaş-Kolye Zeus Arka

Kaynak: <https://altinbaslife.com/mucevher/altinbas-ikon-koleksiyonu-ile-mitolojik-yolculuk/> (10.03.2022).

Denizlerin güçlü bir kahramanı olan, Zeus’un kardeşi, yürekli ve cesur bir yiğit olan Poseidon (Altınbaş, 2022).

Resim 69. Altınbaş-Kolye Poseidon Ön

Kaynak: <https://altinbaslife.com/mucevher/altinbas-ikon-koleksiyonu-ile-mitolojik-yolculuk/> (10.03.2022).

Resim 70. Altınbaş-Kolye Poseidon Arka

Kaynak: <https://altinbaslife.com/mucevher/altinbas-ikon-koleksiyonu-ile-mitolojik-yolculuk/> (10.03.2022).

Olimpos'un kraliçesi ve Zeus'un eşi Hera, tarih süresince bereket simgeleriyle ifade edilen bolluk, kısmet ve evlilik kraliçesi (Altınbaş, 2022).

Resim 71. Altınbaş-Kolye Hera Ön

Kaynak: <https://altinbaslife.com/mucevher/altinbas-ikon-koleksiyonu-ile-mitolojik-yolculuk/> (10.03.2022).

Resim 72. Altınbaş-Kolye Hera Arka

Kaynak: <https://altinbaslife.com/mucevher/altinbas-ikon-koleksiyonu-ile-mitolojik-yolculuk/> (10.03.2022).

Afrodit'in sevgilisi, Zeus ve Hera'nın oğlu, harp ve şiddetin kralı...
Mücadelenin ve kuvvetin simgesi eşsiz kahraman Ares'in kudreti (Altınbaş, 2022).

Resim 73. Altınbaş-Kolye Ares Ön

Kaynak: <https://altinbaslife.com/mucevher/altinbas-ikon-koleksiyonu-ile-mitolojik-yolculuk/>
(10.03.2022).

Resim 88. Altınbaş-Kolye Ares Arka

Kaynak: <https://altinbaslife.com/mucevher/altinbas-ikon-koleksiyonu-ile-mitolojik-yolculuk/>
(10.03.2022).

Bilgelik, zekâ, sanat ve ilhamın kraliçesi Zeus’un kızı... Yürekli kalp ve akıl ile aynılaşılan akıl yüklü benzersiz bir kraliçe olan Atena’nın tam esini (Altınbaş, 2022).

Resim 89. Altınbaş-Kolye Atena Ön

Kaynak: <https://altinbaslife.com/mucevher/altinbas-ikon-koleksiyonu-ile-mitolojik-yolculuk/> (10.03.2022).

Resim 74. Altınbaş-Kolye Atena Arka

Kaynak: <https://altinbaslife.com/mucevher/altinbas-ikon-koleksiyonu-ile-mitolojik-yolculuk/> (10.03.2022).

Bunun yanında Atasay'ın Kırmızı Altın Madalyon Kolyesi bulunmaktadır.

Resim 75. Atasay-Kolye Kırmızı Altın Madalyon

Kaynak: <https://www.atasay.com/tr/kirmizi-altin-madalyon-kolye> (10.03.2022).

2. TÜRK MÜCEVHER TASARIMCILARI

Resim 76. Takı Resmi

Kaynak: <https://www.oggusto.com/mucevher/turk-mucevher-tasarimcilari> (11.03.2022).

Fark yaratan tasarımlarıyla Türk mücevher tasarımcılarına bakacak olursak,

2.1. Ece Şenyıldız

Resim 77. Ece Şenyıldız

Kaynak: <https://www.oggusto.com/mucevher/turk-mucevher-tasarimcileri-ecce> (11.03.2022).

Ece Şenyıldız'ın takıya olan merakı küçük yaşlarda başlamıştır. Annesinin mücevhere olan ilgisiyle Kapalıçarşı'ya hanların içinde olan küçük atölyelere giderlerdi. Orada bulunan ustalarla konuşup hep sorular sorarmış ve ileride kendisi için hayal kurarmış. Yıllar geçmiş ve Saint Pulcherie Fransız Lisesi mezunudur. Daha sonra İstanbul'da bulunan Bilgi Üniversitesi'nden 4 yıl boyunca Reklamcılık bölümünü okumuştur. Reklam ajanslarında global markalarla çalışmıştır. Sonrasında Accessorize'de uzun yıllar boyunca pazarlama yöneticiliği yapmıştır. Çok keyif alarak çalışmış ve daha sonra kendi markasını kurmaya karar vermiştir. Markanın aynı zaman içinde tasarımcısı olmuştur. Ecce, İstanbul'da bir kadın tarafından kurulmuş bir Türk markasıdır. Yunanistan, Amerika ve Beyrut gibi ülkelerde zevk ile kullanılan bir marka haline gelmiştir. Büyümeye yani hedeflerini yükseltmeye devam etmektedir (Oggusto, Oggusto, 2022).

Resim 78. Ece Şenyıldız-Yüzük

Kaynak: <https://www.oggusto.com/mucevher/turk-mucevher-tasarimcilari> (11.03.2022).

İşçilik ve pırlanta kalitesi açısından üst sınıf olan, minimal, gece ve gündüz rahatlıkla kullanılabilecek ve kendinizi şahsi hissedebileceğiniz, mücevherlerden oluşan bir marka olan Ecce; Amerika, İngiltere, Beyrut ve Yunanistan gibi ülkelerde dünyanın pek çok ülkesinde bayanların büyük bir ilgiyle kullandığı bir marka haline gelmiştir. Markası; mükemmel, nitelikli ve işlevsel olmak üzere üç kelime ile tanımlamaktadır (Oggusto, Oggusto, 2022).

2.2. Ayşe Rodoslu

Resim 79. Ayşe Rodoslu

Kaynak: <https://oggusto.com/mucevher/turk-mucevher-tasarimcilari-ayse-rodoslu> (11.03.2022)

Türk mücevher tasarımcısıdır. Ege Üniversitesi'nden mezun olmuştur. Sonrasında kurumsal bir iş hayatının içinde uzun zaman boyunca yöneticilik yapmıştır. İş hayatına 2010 yılında son vermiştir. Mücevher tasarımcısı olmak için karar almıştır. Tasarımlarında değerli taşları ve altını kullanmıştır. Sadeliği tasarımlarında uygulamıştır. Modern, yalın ve minimal ama aynı zamanda etkileyici tasarımlar yapmaktadır (Oggusto, Oggusto, 2022).

Resim 80. Ayşe Rodoslu-Küpe

Kaynak: <https://www.oggusto.com/mucevher/turk-mucevher-tasarimcilari> (11.03.2022).

Tasarımcı, markasının hikâyesini yukarıda anlatmıştır (Oggusto, Oggusto, 2022).

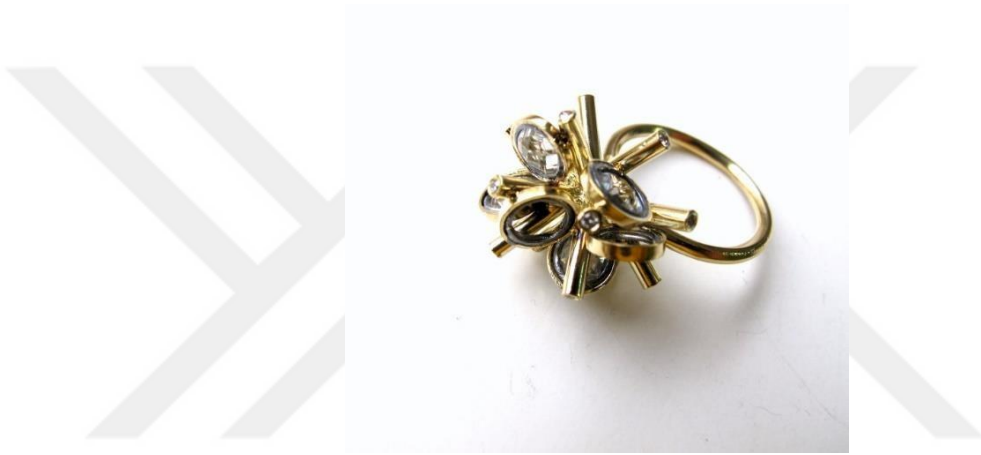
2.3. Zeynep Erol

Resim 81. Zeynep Erol

Kaynak: <https://www.oggusto.com/mucevher/turk-mucevher-tasarimcilari-zeynep-erol> (11.03.2022).

Kendisini anlatan tasarımcı, 1960 yılı İstanbul doğumludur. İstanbul'da olan Alman Lisesi mezunudur. İstanbul Üniversitesi Alman Edebiyatı Bölümü'nde okumuştur. Sonrasında İstanbul'da özel bir okulda 6 yıl boyunca Almanca öğretmenliği yapmıştır. 1989'da, Kapalıçarşı'da bir mücevher eğitim programına katılmıştır. Soyut olan duygularını ve fikirlerini takıya dökmeye başlamıştır. Daha sonra izleklerine uygun yerlerde sergilerini gerçekleştirmiştir. En son sergisini 2019 Ocakta açmıştır. Metamorfoz adıyla bir sergi oluşturmuştur. Dünyanın, insanın yaşadığı dönüşüm ve doğadan esin almıştır. Bu sergi ile sanatçının mücevherlerinin yanında heykelleri de varmış (Oggusto, Oggusto, 2022).

Resim 98. Zeynep Erol-Yüzük

Kaynak: <https://www.oggusto.com/mucevher/turk-mucevher-tasarimcilari> (11.03.2022).

Olanı başka bir düşünce ile yeniden yaratması yani tasarım yapması hep içindeki kuvvetli bir duygu demiştir. Mücevhere olan arzusunu, markasını ve kendisini anlatmaktadır (Oggusto, Oggusto, 2022).

3. DÜNYANIN EN ETKİLİ MÜCEVHER TASARIMCILARI

Resim 99. Küpe

Kaynak: <http://www.brandlifemag.com/dunyanin-en-etkili-mucevher-tasarimcileri/> (12.03.2022).

Uzun yıllardır bayanları için güzel mücevherler, bayanlar için vazgeçilmeyen bir arzudur (Brandlife, 2022). Dünyanın en ünlü 5 mücevher tasarımcısı vardır:

Pırlanta, yakut, elmas, zümrüt, safir ve bunlar gibi olan değerli taşlar üzerlerinde ışıldayan mücevherlerde, yüzlerce yıldır bayanların tutkusu olarak devam etmektedir. En değerli olan taşlar, sınırsız hayal gücüyle, hoş bir el işçiliği ile ve etkileyici tasarımlarda buluşmaktadır. Bazı markalar ve isimlerse lüks mücevher arzularının favorisi olmaktadır. Onların ortaya çıkarmış oldukları göz alıcı takılar ve bayanların hayalinde olan, dünyanın en favori olan mücevher tasarımcılarına bakalım (Brandlife, 2022).

3.1. Joel Arthur Rosenthal

Bir dünya markası haline gelen tasarımcı, kırk yıldır tasarım yapmaktadır. El emeğiyle olan takıları çok fazla renkli taşlardan esin almaktadır. Mücevherleri birer heykeli anımsatmaktadır. Genel olarak safir ve ametist gibi olan değerli taşlar, kendisinin geliştirmiş olduğu karartılmış şekilde gümüş ile altın karışımı bir metal

üstüne yerleştirmektedir. Yılda en fazla yüz tane mücevher tasarlamaktadır. Takıları müzayedelerde de çok fazla fiyatlara alıcı bulmaktadır (Brandlife, 2022).

Resim 82. Joel Arthur Rosenthal-Broş

Kaynak: <http://www.brandlifemag.com/dunyanin-en-etkili-mucevher-tasarimcileri/> (12.03.2022).

Resim 83. Joel Arthur Rosenthal-Küpe

Kaynak: <http://www.brandlifemag.com/dunyanin-en-etkili-mucevher-tasarimcileri/> (12.03.2022).

Resim 84. Joel Arthur Rosenthal-Broş

Kaynak: <http://www.brandlifemag.com/dunyanin-en-etkili-mucevher-tasarimcilari/> (12.03.2022).

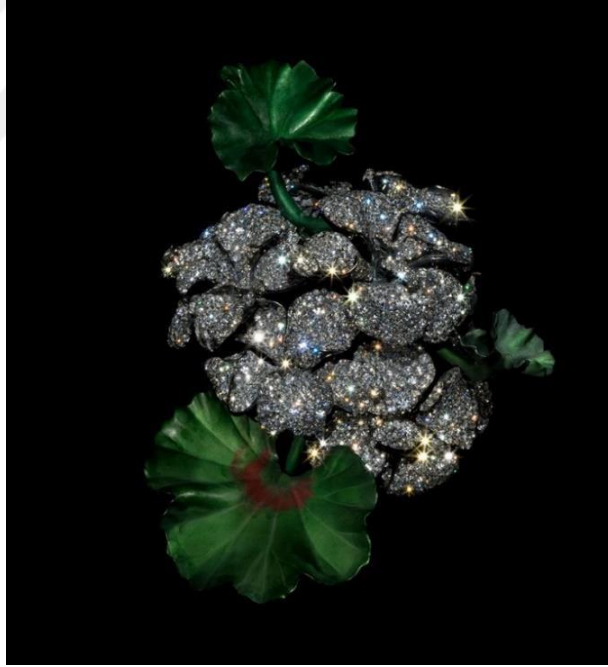
Resim 85. Joel Arthur Rosenthal-Broş

Kaynak: <http://www.brandlifemag.com/dunyanin-en-etkili-mucevher-tasarimcilari/> (12.03.2022).

Resim 86. Joel Arthur Rosenthal-Bileklik

Kaynak: <http://www.brandlifemag.com/dunyanin-en-etkili-mucevher-tasarimcilari/> (12.03.2022).

Resim 87. Joel Arthur Rosenthal-Broş

Kaynak: <http://www.brandlifemag.com/dunyanin-en-etkili-mucevher-tasarimcilari/> (12.03.2022).

Resim 88. Joel Arthur Rosenthal-Broş

Kaynak: <http://www.brandlifemag.com/dunyanin-en-etkili-mucevher-tasarimcilari/> (12.03.2022).

Resim 89. Joel Arthur Rosenthal-Broş

Kaynak: <http://www.brandlifemag.com/dunyanin-en-etkili-mucevher-tasarimcilari/> (12.03.2022).

3.2. Stefan Hemmerle

Resim 90. Stefan Hemmerle

Kaynak: <http://www.brandlifemag.com/dunyanin-en-etkili-mucevher-tasarimcileri/> (12.03.2022).

Stefan Hemmerle'den bahsedecek olursak, 1893 yılında Joseph ile Anton olan iki kardeş tarafından kurulmuş Hemmerle isimli marka, Alman kraliyet ailesi ve ordu için tasarlamış olduğu madalyalar ile taşlar ile ismini duyurmuştur. Hammerle'nin sırrı, sıradışı metaller ve kıymetli taşlarla oluşturulmaktadır. Tasarımları içinde bakır olan yüzük üzerinde noksansız bir elmas ile oluşturulmuş yenilikçi el işçiliği vardır (Brandlife, 2022).

Resim 91. Stefan Hemmerle-Bros

Kaynak: <http://www.brandlifemag.com/dunyanin-en-etkili-mucevher-tasarimcileri/> (12.03.2022).

Resim 92. Stefan Hemmerle-Yüzük

Kaynak: <http://www.brandlifemag.com/dunyanin-en-etkili-mucevher-tasarimcilari/> (12.03.2022).

Resim 93. Stefan Hemmerle-Küpe

Kaynak: <http://www.brandlifemag.com/dunyanin-en-etkili-mucevher-tasarimcilari/> (12.03.2022).

Resim 94. Stefan Hemmerle-Küpe

Kaynak: <http://www.brandlifemag.com/dunyanin-en-etkili-mucevher-tasarimcilari/> (12.03.2022).

3.3. James Taffin de Givenchy

Resim 95. James Taffin De Givenchy

Kaynak: <http://www.brandlifemag.com/dunyanin-en-etkili-mucevher-tasarimcileri/> (12.03.2022).

Givenchy markasının kurucusu olan Hubert de Givenchy isimli kişinin yeğeni olmaktadır. 1996 yılında, markasını kendi adını vermiş olduğu Taffin isimli mücevher mağazasını, Madison Avenue’da açmış olup, markasının olağandışı malzemeleri bir araya getirerek oluşturduğu tasarımlardır. Tasarımlarında ise, rengârenk antika Venedik boncuklarıyla ve kendi keşifleri olan renkli kırmızı seramiğin oluşturmuş olduğu harika bileşimler gerçekten de göz kamaştırıcı olup benzersizdir (Brandlife, 2022).

Resim 96. James Taffin De Givenchy-Broş-Küpe 2 adet-Kolye

Kaynak: <http://www.brandlifemag.com/dunyanin-en-etkili-mucevher-tasarimcileri/> (12.03.2022).

Resim 97. James Taffin De Givenchy-Bileklik-Yüzük-Küpe

Kaynak: <http://www.brandlifemag.com/dunyanin-en-etkili-mucevher-tasarimcilari/> (12.03.2022).

3.4. Victoire De Castellane

Resim 98. Victoire De Castellane

Kaynak: <http://www.brandlifemag.com/dunyanin-en-etkili-mucevher-tasarimcilari/> (12.03.2022).

Yirmi dört yaşında iken, ünlü moda tasarımcısı olan Karl Lagerfeld'e asistanlık yapmıştır. Chanel kostüm mücevherinde tasarım departmanının da görev de yapmıştır. En fazla akılda kalan kreasyonları arasında Chanel'in el çantalarını

anımsatan küpelerinin bulunduğu Castellane, 1998 yılında Dior'un mücevher departmanında da kreatif direktör olarak çalışmaya başlamıştır. Günümüzde de Dior için, Castellane'nın tasarlamış olduğu kumaşın elastikiyetini anımsatan düzgün Soie Dior koleksiyonu ve kıymetli taşlar ile bir araya gelen renkli renkli Cher Dior koleksiyonu ile isminden çok bahsedilmektedir (Brandlife, 2022).

Resim 99. Victoire De Castellane-Kolye

Kaynak: <http://www.brandlifemag.com/dunyanin-en-etkili-mucevher-tasarimcilari/> (12.03.2022).

Resim 100. Victoire De Castellane-Yüzük

Kaynak: <http://www.brandlifemag.com/dunyanin-en-etkili-mucevher-tasarimcilari/> (12.03.2022).

Resim 101. Victoire De Castellane-Broş

Kaynak: <http://www.brandlifemag.com/dunyanin-en-etkili-mucevher-tasarimcileri/> (12.03.2022).

Resim 102. Victoire De Castellane-Küpe

Kaynak: <http://www.brandlifemag.com/dunyanin-en-etkili-mucevher-tasarimcileri/> (12.03.2022).

Resim 103. Victoire De Castellane-Yüzük

Kaynak: <http://www.brandlifemag.com/dunyanin-en-etkili-mucevher-tasarimcilari/> (12.03.2022).

Resim 104. Victoire De Castellane-Yüzük

Kaynak: <http://www.brandlifemag.com/dunyanin-en-etkili-mucevher-tasarimcilari/> (12.03.2022).

Resim 105. Victoire De Castellane-Yüzük

Kaynak: <http://www.brandlifemag.com/dunyanin-en-etkili-mucevher-tasarimcilari/> (12.03.2022).

Resim 106. Victoire De Castellane-Yüzük

Kaynak: <http://www.brandlifemag.com/dunyanin-en-etkili-mucevher-tasarimcilari/> (12.03.2022).

Resim 107. Victoire De Castellane- Yüzük

Kaynak: <http://www.brandlifemag.com/dunyanin-en-etkili-mucevher-tasarimcileri/> (12.03.2022).

3.5. Viren Bhagat

Resim 108. Viren Bhagat

Kaynak: <http://www.brandlifemag.com/dunyanin-en-etkili-mucevher-tasarimcileri/> (12.03.2022).

Mumbai şehrinde, ailesine ait olan büyükçe bir mücevher mağazasında yıllar boyunca yetiştirilmiştir. Mücevher dünyasında olan, narin püsküller, tarihi taşlarla düz elmas ve benzeri gibi adetten olan Hint kültürüne de ait motifler, Art Decoyu da estetik anlayışı ile modernize etmiş mücevher tasarımcılarından. Tasarımlarını

da çok keskin olarak kalemler ile kâğıt üstünde çizip, sonrasında işinin de uzmanı olan zanaatkârlara teslimini yapmaktadır. 1 yılda altmışa yakın yepyeni tasarımlar ortaya çıkarmıştır. Mücevher dükkânında olan zümrüt, safir, elmas ve yakut ve bunun gibi değerli taşlar ile yapılmış olan tasarımları vardır (Brandlife, 2022).

Resim 109. Viren Bhagat -Broş

Kaynak: <http://www.brandlifemag.com/dunyanin-en-etkili-mucevher-tasarimcilari/> (12.03.2022).

Resim 110. Viren Bhagat-Yüzük

Kaynak: <http://www.brandlifemag.com/dunyanin-en-etkili-mucevher-tasarimcilari/> (12.03.2022).

Resim 111. Viren Bhagat-Kolye Ucu

Kaynak: <http://www.brandlifemag.com/dunyanin-en-etkili-mucevher-tasarimcilari/> (12.03.2022).

Resim 112. Viren Bhagat-Broş

Kaynak: <http://www.brandlifemag.com/dunyanin-en-etkili-mucevher-tasarimcilari/> (12.03.2022).

Resim 113. Viren Bhagat-Küpe

Kaynak: <http://www.brandlifemag.com/dunyanin-en-etkili-mucevher-tasarimcilari/> (12.03.2022).

4. MÜCEVHER TASARIMLARI KARŞILAŞTIRMA

Resim 114. Minos Altın Küpe, Minos Takısı

Kaynak: <https://tektekcilik.blogspot.com/2019/01/antik-yunan-takilari.html> (17.03.2022).

Minos Uygarlığı dönemine baktığımız zaman, tarihi mücevherlerden olan küpe, altından takılar üreilmeye başlanmıştır. Kendine özgü bir stil belirlenmiştir. Hayvan formları şeklinde küpe tasarlanmıştır (Tektekçilik, 2022).

Resim 115. Altınbaş Karat Elmas Baget Küpe

Kaynak: <https://altinbaslife.com/mucevher/etkileyici-tas-elmas/> (18.03.2022).

Günümüz mücevher tasarımına bakacak olursak Altınbaş mücevherler arasında klasik olan elmas küpeler, tarihte de her dönemde ayrı bir önem taşımaktadır. Antika elmas küpe koleksiyonları da bunun bir ispatı olarak koleksiyonların favorileri arasında yer almaktadır. Işıldayan elmas küpe koleksiyonunda bir yandan bütün görkemiyle geçmişi çağrıştırırken, diğer yandan da modern görünüm ve ihtişamları ile baş döndürmektedir (life, 2022).

Resim 116. Kafaya Takılan Aksesuar, Saç Süsü, Hellenistik Dönem

Kaynak: <https://tektekcilik.blogspot.com/2019/01/antik-yunan-takilari.html> (18.03.2022).

Tarihi mücevherlerden olan Hellenistik dönemdeki saç aksesuarına bakarsak, döngü zincirler ile çeşitli saç süsü yapılmıştır. Yeni zincir türleri mızrak ve ok uçlu takı tasarımı yapılmıştır. Teknik olarak, kakma için cam, taş kullanımı birbirine bağlanmış boncuklar, cameo, intaglio kullanılmıştır (Tektekçilik, 2022).

Resim 117. Saç Aksesuarı

Kaynak: <https://intershow.com.tr/kafaya-takilir-podyumdan-sac-aksesuarlari/> (18.03.2022).

Günümüz modern çağda saç aksesuarları tarihi dönemlere göre daha sade de olabilmektedir. Çiçek motifleri ve dal formları kullanılmıştır.

Resim 118. Kolye, Klasik Dönem

Kaynak: <https://tektekcilik.blogspot.com/2019/01/antik-yunan-takilari.html> (18.03.2022).

Geçmiş zamanda Klasik Dönem’e baktığımız zaman, birbirini tekrarlayan aksesuar parçalarıyla kolye yapılmıştır. Değişik formda takı formlarından kolye tasarlanmıştır (Tektekçilik, 2022).

Resim 119. Elmas&Pırlanta Gerdanlık

Kaynak: <https://elmasdunyasi.com/elmas-fantezi-kolye/195-6000-16.html> (18.03.2022).

Günümüz çağında elmas gerdanlığın taşları yuvarlak kesim olarak kullanılmıştır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

UYGULAMA

1. UYGULAMA ÇALIŞMASI

Esin Kaynaklarım:

Resim 120. 1. Esin Kaynağı

Kaynak: <https://tr.wikipedia.org/wiki/M%C3%BCcevher> (23.03.2022).

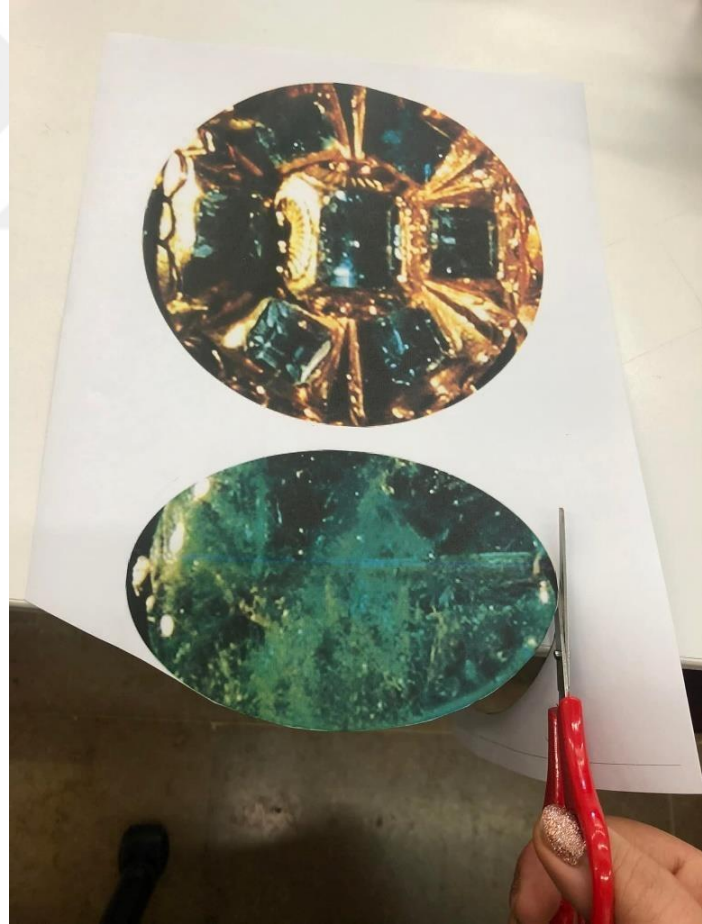
Resim 121. 2. Esin Kaynağı

Kaynak: <https://magazincilerbirligi.com/kulturel-degerleri-yansitan-mucevherler-zamanini-asan-medeniyet-sergisinde/> (26.03.2022).

Resim 122. 3. Esin Kaynağım

Kaynak: <https://altinbaslife.com/mucevher/gecmisten-gunumuze-mucevherler/> (28.03.2022).

Resim 123. Birimleri Keserken

Kaynak: Yazarın çektiği fotoğraf

Resim 124. Birimleri Kestikten Sonraki Hali

Kaynak: Yazarın çektiği fotoğraf

Resim 125. Birimlerin Kesim Sonrası Yüzeysel Düzenlemesinin Yapılması

Kaynak: Yazarın çektiği fotoğraf

Resim 126. A4 Siyah Fon Kartona Yüzeysel Düzenleme Yapılması

Kaynak: Yazarın çektiği fotoğraf

Resim 127. A4 Siyah Fon Kartona Birimlerin Yapıştırılması

Kaynak: Yazarın çektiği fotoğraf

Resim 128. Elde Yaptığım 1. Kolaj Çalışmam

Kaynak: Yazarın çektiği fotoğraf

Resim 129. Birimlerin Kesim Sonrası Yüzeysel Düzenlemesinin Yapılması

Kaynak: Yazarın çektiği fotoğraf

Resim 130. Elde Yaptığım 2. Kolaj Çalışmam

Kaynak: Yazarın çektiği fotoğraf

Resim 131. Birimlerin Kesim Sonrası Yüzeysel Düzenlemesinin Yapılması

Kaynak: Yazarın çektiği fotoğraf

Resim 132. Elde Yaptığım 3. Kolaj Çalışmam

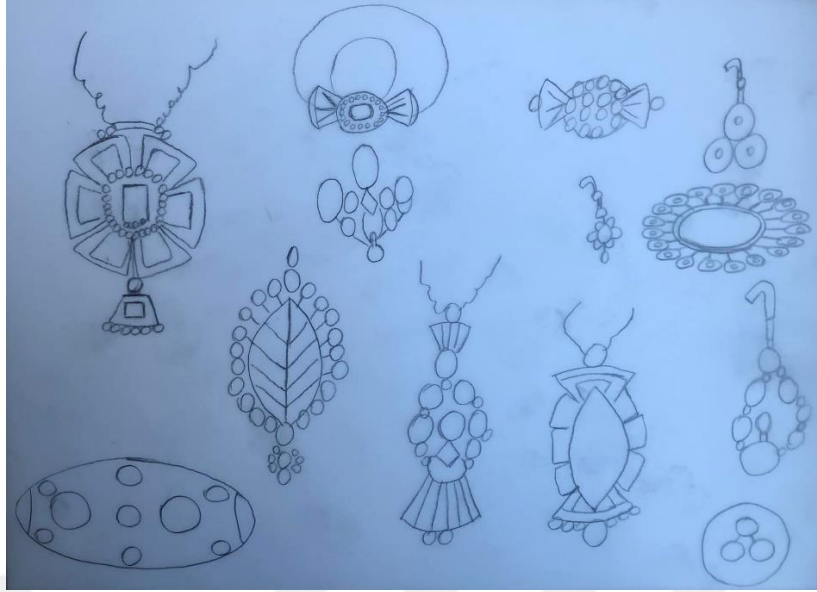
Kaynak: Yazarın çektiği fotoğraf

Elde yaptığım kolaj çalışmalarından esinlenerek takı tasarımı yapmak için eskizler yaptım.

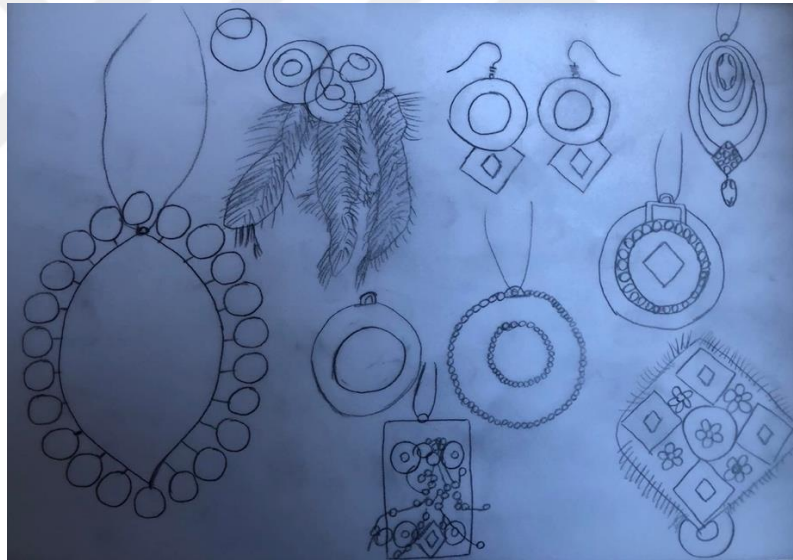
Resim 133. Eskiz Çalışmalarım 1

Kaynak: Yazarın çektiği fotoğraf

Resim 134. Eskiz Çalışmalarım 2

Kaynak: Yazarın çektiği fotoğraf

Resim 135. Eskiz Çalışmalarım 3

Kaynak: Yazarın çektiği fotoğraf

Tasarım uygulama çalışmalarımı yapmak için esinlendiğim görsel:

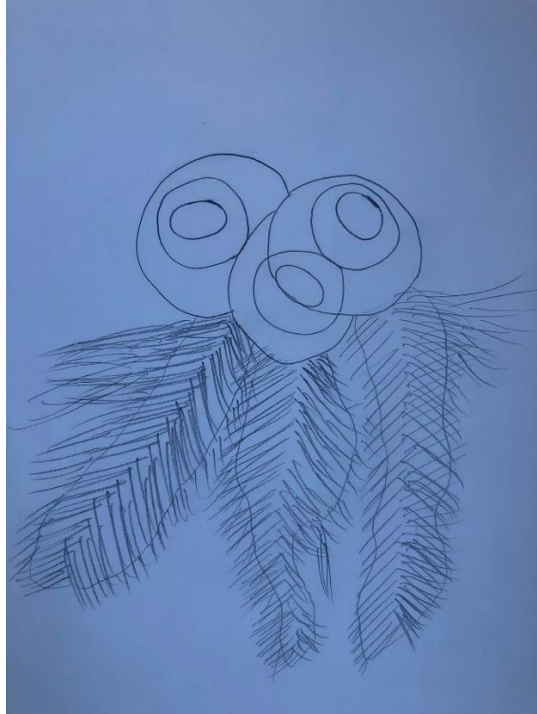

Resim 136. Antik Yunan Takıları

Kaynak:

https://www.google.com/search?q=antik+yunan+tak%C4%B1lar%C4%B1&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=2ahUKEwjvLi02JP3AhU6RfEDHdH9AbsQ_AUoAXoECAEQAw&biw=1366&bih=600&dpr=1#imgsrc=pqqe40In9COPTM (14.04.2022).

Tasarım No: 1

Resim 137. Broş Tasarımım

Kaynak: Yazarın çektiği fotoğraf.

Malzemeler: Siyah keçe, dairesel halkalar, pense, kuş tüyleri, taşlar, makas, broş iğnesi ve yapıştırıcı.

Resim 138. Broş Malzemeleri

Kaynak: Yazarın ektiğı fotoğraf.

Resim 139. Broş Yapımı 1

Kaynak: Yazarın ektiğı fotoğraf.

Yapılışı: Dairesel halkaları pense yardımı ile birbirinden ayırarak küçüklü büyüklü i içe geçmiş tasarımlar yaparak siyah keçenin üstüne yapıştırđım. Altına kuş tüylerini yapıştırđım.

Resim 140. Broş Yapımı 2

Kaynak: Yazarın çektiği fotoğraf

Daha sonra taşları ortasına koymak için ve broş iğnesi arkasına yapıştırmak için keçeyi aynı hareket yönünde kestim.

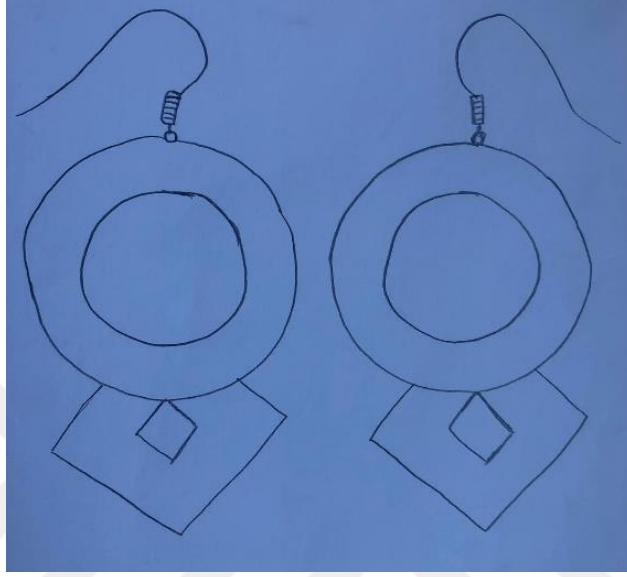

Resim 141. Broş

Kaynak: Yazarın çektiği fotoğraf

Son olarak taşları dairesel halkaların ortasına yapıştırdım ve arkasına da broş iğnesini yapıştırdım.

Tasarım No: 2

Resim 142. Küpe Tasarımım

Kaynak: Yazarın çektiği fotoğraf

Resim 143. Küpe Malzemeleri

Kaynak: Yazarın çektiği fotoğraf

Bu küpe tasarımı da yuvarlak ve sarmal halkalardan esinlenerek yaptım. Malzemeler: 2 adet yuvarlak form, 2 adet kare form, 2 adet sarmal yuvarlak halka, yapıştırıcı, küpe iğnesi.

Resim 144. Küpe Yapımı 1

Kaynak: Yazarın çektiği fotoğraf

Yapılışı: Yuvarlak formların ucuna kare formları yapıştırdım. Daha sonra yuvarlak formların üzerine yuvarlak halkaları yapıştırdım.

Resim 145. Küpe Yapımı 2

Kaynak: Yazarın çektiği fotoğraf

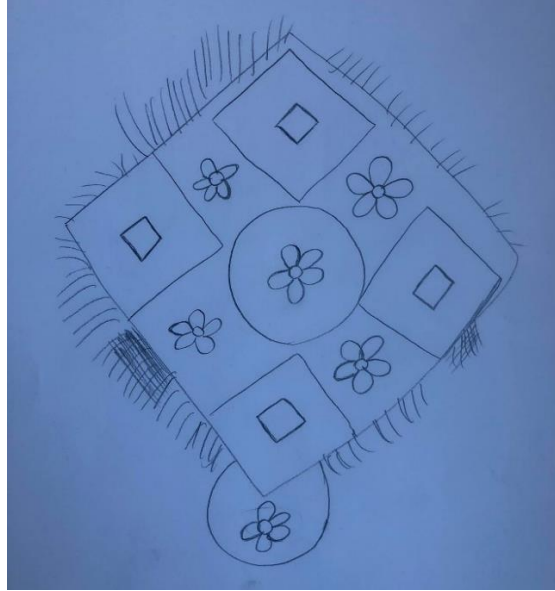
Sonrasında küpenin arkasına küpe iğnesini yapıştırdım.

Resim 146. Küpe

Kaynak: Yazarın çektiği fotoğraf

Tasarım No: 3

Resim 147. Broş Tasarımım

Kaynak: Yazarın çektiği fotoğraf

Resim 148. Broş Yapımı

Kaynak: Yazarın çektiği fotoğraf

Küpeden esinlenerek bir tane daha broş yaptım. Malzemeler: Beyaz yuvarlak çiçek formu, kare ve yuvarlak formlar, küçük çiçekler, broş iğnesi yapıştırıcı.

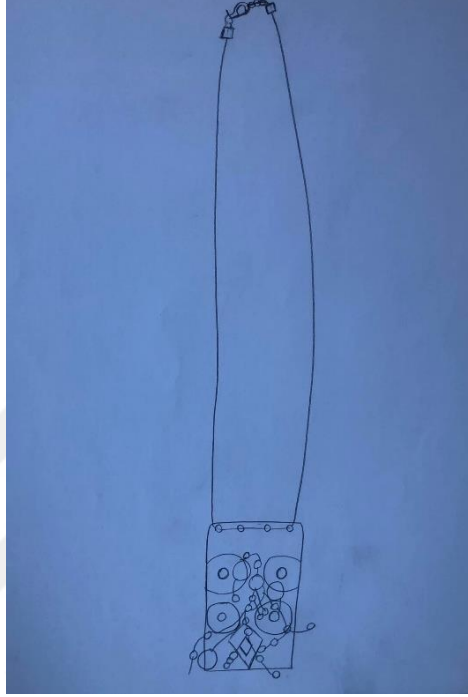

Resim 149. Broş

Kaynak: Yazarın çektiği fotoğraf

Yapılışı: Beyaz çiçek formunun üstüne kare ve yuvarlak formları yapıştırdım sonrasında aralarına ve iki yuvarlak formun ortasına küçük çiçekleri yapıştırdım.

Tasarım No: 4

Resim 150. Kolye Tasarımım

Kaynak: Yazarın çektiği fotoğraf

Resim 151. Kolye Malzemeleri

Kaynak: Yazarın çektiği fotoğraf

Bu kolyeyi de küpe ve broştan esinlenerek yaptım. Malzemeler: Dikdörtgen form, yuvarlak form, kare form, incili süs, mor renkte paraşüt ipi, makas, metre, kolye kapama kancası, pense.

Resim 152. Kolye Ucu

Kaynak: Yazarın çektiği fotoğraf

Yapılışı: Dikdörtgen form üzerine yuvarlak ve kare formları yapıştırdım. Ortasına da incili süsü yapıştırdım.

Resim 153. Kolye İpi Takımı

Kaynak: Yazarın çektiği fotoğraf

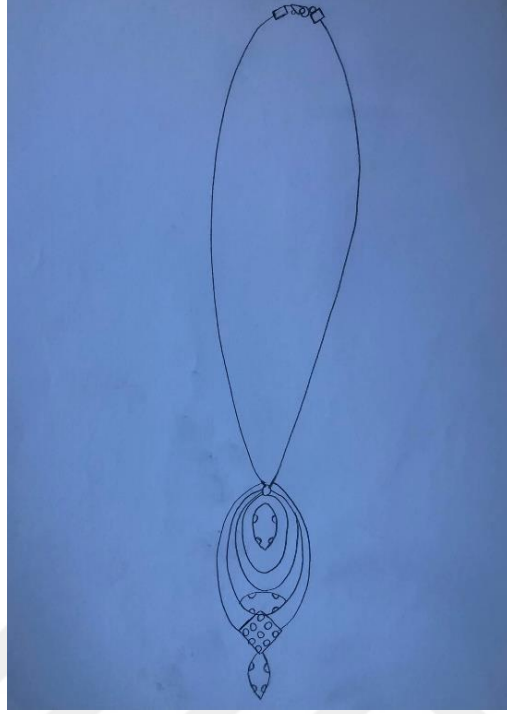
Sonra paraşüt ipini 50 cm kestim. Kolye ucundan geçirerek, pense yardımıyla ipin uçlarına kolye kapama kancasını taktım.

Resim 154. Kolye

Kaynak: Yazarın çektiği fotoğraf

Tasarım No: 5

Resim 155. Kolye Tasarımım

Kaynak: Yazarın çektiği fotoğraf

Resim 156. Kolye Yapımı

Kaynak: Yazarın çektiği fotoğraf

Bu kolye tasarımı da sarmal ve oval formlardan esinlenerek yaptım. Malzemeler: Oval sarmal, siyah taş, siyah kare taşlı taş, yapıştırıcı, siyah deri ip, metre, makas, pense, kolye kapama kancası.

Resim 157. Kolye Ucu

Kaynak: Yazarın çektiği fotoğraf

Yapılışı: Oval sarmalın ortasına siyah taşı yapıştırdım. Altta ortasına da siyah taş yapıştırdım. Sonuna taşlı siyah kare taş yapıştırıp ucuna da dikey bir şekilde siyah taş yapıştırdım.

Resim 158. Kolye İpi Takımı

Kaynak: Yazarın çektiği fotoğraf

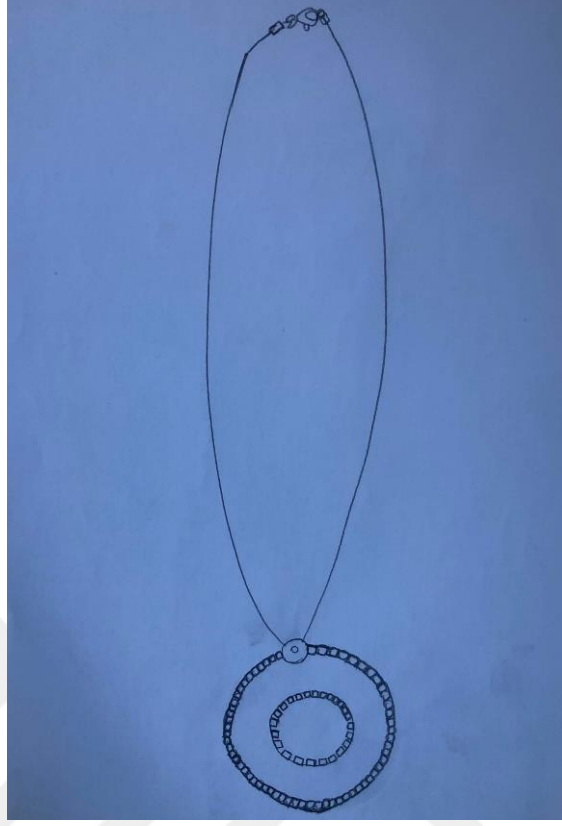
Sonra siyah deri ipten 50 cm keserek kolye ucuna geçirdim. Kolyenin uçlarına kolye kapama kancasını sıkıştırarak pense yardımıyla taktım.

Resim 159. Kolye

Kaynak: Yazarın çektiği fotoğraf

Tasarım No: 6

Resim 160. Kolye Tasarımım

Kaynak: Yazarın çektiği fotoğraf

Resim 161. Kolye Yapımı

Kaynak: Yazarın çektiği fotoğraf

Bu kolye tasarımı da sarmal ve yuvarlak formlardan esinlenerek yaptım. Malzemeler: Yuvarlak iç içe geçmiş form, taşlı zincir, yapıştırıcı, makas, siyah deri ip, metre, kolye kapama kancası, pense.

Resim 162. **Kolye Ucu**

Kaynak: Yazarın çektiği fotoğraf

Yapılışı: Yuvarlak iç içe geçen formun içindeki yuvarlağın etrafından taşlı zinciri keserek yapıştırdım. Dış yuvarlak formuna da tam tur gezdirerek taşlı zinciri yapıştırdım.

Resim 163. **Kolye İpi Takımı**

Kaynak: Yazarın çektiği fotoğraf

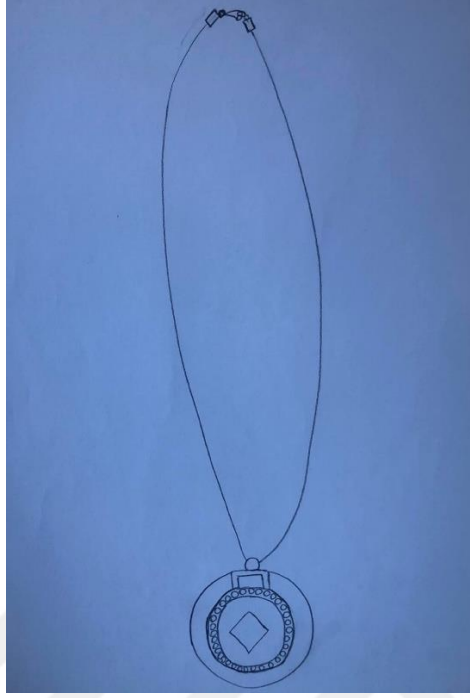
Sonra siyah deri ipten 50 cm ölçerek kestim. Kolye ucunu ipe geçirerek, uçlarına kolye kapama kancasını takarak penseyle sıkıştırdım.

Resim 164. Kolye

Kaynak: Yazarın çektiği fotoğraf

Tasarım No: 7

Resim 165. Kolye Tasarımım

Kaynak: Yazarın çektiği fotoğraf

Resim 166. Kolye Ucu Yapımı

Kaynak: Yazarın çektiği fotoğraf

Bu tasarımı da yuvarlak formlardan esinlenerek yaptım. Malzemeler: Yuvarlak formlar, taşlı yuvarlak form, taşlı kare form, yapıştırıcı, siyah deri ip, metre, makas, kolye kapama kancası, pense.

Resim 167. Kolye Ucu

Kaynak: Yazarın çektiği fotoğraf

Yapılışı: Yuvarlak formun içine taşlı yuvarlak formu yapıştırdım onun içine de yuvarlak formu yapıştırdım. Sonra üstüne taşlı kare formu yapıştırdım.

Resim 168. Kolye İpi Takımı

Kaynak: Yazarın çektiği fotoğraf

Sonra siyah deri ipten 50 cm ölçerek kestim. Kolye ucunu ipe geçirerek, ipin uçlarına kolye kapama kancasını pense ile sıkıştırarak taktım.

Resim 169. Kolye

Kaynak: Yazarın çektiği fotoğraf

Resim 170. Tasarımlarım

Kaynak: Yazarın çektiği fotoğraf

SONUÇ

Antik Yunan sanatı incelendiğinde; Antik Yunan Dönemi, günümüz Yunanistan toprakları ile Anadolu arasında M.Ö. 756 ile M.Ö 146 tarihleri arasında yaşamış dönem olarak bilinmektedir. Yunanistan'ın Paleolitik Çağ'a kadar uzanan yerleşim izleri olduğu bilinmektedir.

Antik Yunan Dönemleri: Arkaik, Helenistik ve Klasik Dönem olarak 3 başlıktadır. Arkaik dönemde heykel ortaya çıkmıştır. Antik Yunanların yaşam tarzı, bulundukları bölge ve ihtiyaçlarına göre çeşitli şekillerde geçmektedir. Antik Yunanların günlük yaşamları çeşitli şekillerde geçmektedir. Çocuklar için eğitim gerekli görülmektedir.

Antik Yunanlılar çok tanrılı bir dine inanırlardı. Yunan tanrıları sıra dışı özelliklere sahiptirler. Demokrasinin ilk temelleri Yunan şehir devletleri tarafından atıldığı bilinmektedir. Antik Yunanda sanat, tasarım ve felsefe önemli bir yer almaktadır. Antik Yunan'da tiyatro önemli bir kavramdır. İnsanlar çeşitli elbiseler giyerek, şarkı ve şiirler söylerken zamanla öykülerle birlikte şenlikler yapılmıştır. Antik Yunan döneminde mimari önemli bir yer almaktadır. Bu dönemde en değerli eserlerden biri tapınaklardır.

Tarihsel süreç içinde Yunanlıların kıyafet kültürü, üç dönem olarak ayrı ele alınmaktadır. Bu dönemler sırasıyla Arkaik, Klasik ve Helenistik Dönem olarak ayrılmıştır. Antik Yunan döneminde felsefe araştırma ve nedensel ilişkiye dayanmaktadır. Bir çift kumaş olarak bilinen ve giyim aksesuarı olarak kullanılan Tablion, Bizans Dönemi'nde iyi rütbe sahibi olan kişilerce kullanılmıştır. Takılar insan tarihi ile birlikte süs eşyası olarak kullanılan ve zamanla gelişen eşyalar olarak bilinmektedir. Anadolu'da tarih boyunca çeşitli uygarlıklar yaşarken; takı tasarımı daima gelişen bir sanat biçimi olmuştur. Tarihle yaşayan bu medeniyetler çeşitli taş ve metalleri işleyerek birçok takı üretmiştir.

M.Ö 16. yy'da bilinen Miken Uygarlığı ticareti süs eşyaları ile yapmıştır. Yapmış olduğu süs eşyalarının kaynağı altın olarak bilinmektedir. M.Ö 4. yy sonlarında Yunan mücevherliğinde altın harici çok değerli olmayan renkli taşlar da kullanılmıştır.

Sanayi Devriminden sonra işçilik atölyelerinde yeni tasarımlar ortaya çıkmıştır. Romantizm akımının esintisi bu mücevherlerde yer alıyordu. Aşk, ölüm ve hayat teması mücevherlere yansımaya başlanmıştır.

19. yy başlarında çeşitli taşların işlendiği ve anlamlandırıldığı yeni bir tarz ortaya çıkmıştır. Ametist, turkuaz, gornet gibi birçok taş bir araya getirilerek bir hikâye oluşturulmuştur. 20. yy’ da sanat akımı değişmiş; Art Deco adında yeni bir akım ön plana çıkmıştır. Bu akımda aksesuarlar ve mücevherler canlı, ağır yapılar olarak gündeme gelmiştir.

Modanın önemli gelişmeler yaşadığı 1960’ lı yıllarda takı tasarımında da ciddi gelişmeler yaşanmıştır. Takı ve aksesuarın üretim sektöründe ciddi bir payı oluşmuş, eğitim alanında yer etmiştir. Tarihte birçok amaçla değerli ve renkli taşlar kullanılmıştır. Sanatçılar aşk, duygu, güç gibi unsurları anlatma amacıyla taşlardan yararlanmıştır.

Kuyumculuk tarihine dair bilinen en eski bulgular İ.Ö. 4 bin yılına dayanmaktadır. Anadolu ve Mezopotamya civarlarında örnekleri bulunmuştur. Ancak İ.Ö. 7 bin yy’ dan sonra yazılı kaynakların bulunmasıyla daha çok bilgi edinilmeye başlanmıştır. Antik Yunan seramikleri çömlekçi atölyelerinde olup, kilin topraktan çıkarılışı, kilin çalışılacak kıvama getirilmesi, çömleklerin şekillendirilmesi, siyah figür ve kırmızı figür tekniğinin kullanılması çömleklerin fırınlanması işlemlerinden oluşmaktadır.

Antik Yunan’da M.Ö. 2350 yıllarında cam işlemeciliği ortaya çıkmıştır. Cam işçiliği ile birlikte ortaya çıkmış yapıtlar gümüş ile altın gibi soy metallerle lapis, topaz, lazuli, onix, turkuaz ve ametist gibi kıymetli olan taşlar ile ona eş bir malzeme olarak düşünülmektedir. Bu taşlar mücevhere eş görülmektedir. Bu taşlar sıcak cam sarma ya da döküm teknikleri ile şekillendirilmektedir. Antik Yunan takılarında, bu dönemde yeni motifler kullanılmaya başlanmış: Herakles düğümü, güvercin, mersin ağacı, eros, ayva, nar gibi motifler yaygın kullanılmıştır.

Antik Yunan döneminin günümüz mücevher sanatına etkileri araştırılmış, incelenmiş ve günümüz mücevher tasarımları ve sanatçıları incelenmiş, görsellerle desteklenerek, yeni tasarımlarda kullanılması için malzemeler, kıymetli taşlar ve yarı değerli taşlar, altın, gümüş ve çelik gibi malzemeler, Yunan sanatının özünü bozmadan

çağdaş kullanıma yönelik tasarımlar yapılması için önerilmiş ve uygulanmıştır. Eski Yunan mücevherleri ile çağdaş sanatçıların yaptığı tasarımlar karşılaştırılmış ve değerlendirmeleri yapılmıştır. Bu kaynaklardan yararlanarak uygulama çalışmaları gerçekleştirilmiştir. Yunan sanatının özellikleri de göz önünde bulundurularak çağdaş tasarım örnekleri ile çalışmalar yapılmıştır. Bu öneriler ışığında genç tasarım sanatçılarına yol gösterileceği sonucuna ulaşılmıştır.

KAYNAKÇA

Durusoy, G. (2015). TARİHSEL SÜREÇ İÇİNDE ESKİ YUNAN UYGARLIĞI GİYİM KÜLTÜRÜNÜN KARŞILAŞTIRMALI OLARAK GÜNÜMÜZ GİYSİ TASARIMINA YANSIMALARI. İstanbul.

Eker, F. (2018). Antikçağ'da Cam Kap Formlarının Kullanımı Üzerine Bir Deneme.

Tekin, O. (1995). *Eski Yunan Tarihi*. İstanbul: İletişim Yayıncılık.

Zengin, F. E. (2007). ANTİK YUNAN SERAMİKLERİNDE ÇÖMLEKÇİLİK KONULU SAHNELER. İzmir.

İnternet Kaynağı

Academy, K. (2021, 04 16). *Antik Yunan*. Khan Academy: <https://tr.khanacademy.org/humanities/ancient-art-civilizations/greek-art/beginners-guide-greece/a/ancient-greece-an-introduction> adresinden alındı

Altınbaş. (2022, 03 10). *Altınbaş life*. Altınbaş life: <https://altinbaslife.com/mucevher/altinbas-ikon-koleksiyonu-ile-mitolojik-yolculuk/> adresinden alındı

Antik Yunan Takıları. (2022, 02 05). Ankara Üniversitesi Açık Ders Arkeolojik Küçük Buluntu: https://acikders.ankara.edu.tr/pluginfile.php/90368/mod_resource/content/1/KLA%20222%20ARKEOLOJ%C4%B0K%20K%C3%9C%C3%87%C3%9CK%20BULUNTU_7.pdf adresinden alındı

Azza13. (2022, 02 10). *Azza13*. Azza13: <https://www.azza13.com/01-antik-cagda-anadolu-takilari> adresinden alındı

Brandlife. (2022, 03 12). *Brandlife*. Brandlife: <http://www.brandlifemag.com/dunyanin-en-etkili-mucevher-tasarimcileri/> adresinden alındı

Diamond, S. (2022, 02 12). *Sem Diamond*. Sem Diamond: <https://www.semdiamond.com/sayfa/degerli-ve-renkli-taslar> adresinden alındı

- Ergin, D. Ö. (tarih yok). *Antik Yunan Sosyal Tarihi*.
- İnspedia. (2022, 02 17). *İnspedia*. İnspedia: <https://inspedia.com/kil-nedir-kullanim- alanlari-ve-ozellikleri/> adresinden alındı
- Karakoç, D. E. (2014). *Antik Yunan Tarihi*.
- Koçak. (2022, 02 12). *Koçak*. Koçak: <https://www.kocak.com.tr/tum-isiltisiyla-mucevher-tarihi> adresinden alındı
- Moda, H. S. (2022, 02 03). *Hayat Sana Moda*. Hayat Sana Moda: <http://hayatsanamoda.blogspot.com/2014/03/gecmisten-gunumuze-tak-tarihi.html> adresinden alındı
- Ocak, E. (2021, 03 18). *Senin olsun*. Senin olsun: <https://blog.seninolsun.com/donem-modalari-ve-donemlere-damga-vurmus-kiyafetler> adresinden alındı
- Oggusto. (2022, 02 18). *Oggusto*. Oggusto: <https://www.oggusto.com/sanat/5-bin-yil-oncesinden-gunumuze-camin-oykusu> adresinden alındı
- Oggusto. (2022, 03 11). *Oggusto*. Oggusto: <https://www.oggusto.com/mucevher/turk-mucevher-tasarimcilari-ecce> adresinden alındı
- Oggusto. (2022, 03 11). *Oggusto*. Oggusto: <https://www.oggusto.com/mucevher/turk-mucevher-tasarimcilari> adresinden alındı
- Oggusto. (2022, 03 11). *Oggusto*. Oggusto: <https://oggusto.com/mucevher/turk-mucevher-tasarimcilari-ayse-rodoslu> adresinden alındı
- Oggusto. (2022, 03 11). *Oggusto*. Oggusto: <https://www.oggusto.com/mucevher/turk-mucevher-tasarimcilari> adresinden alındı
- Oggusto. (2022, 03 11). *Oggusto*. Oggusto: <https://www.oggusto.com/mucevher/turk-mucevher-tasarimcilari-zeynep-erol> adresinden alındı
- Oggusto. (2022, 03 11). *Oggusto*. Oggusto: <https://www.oggusto.com/mucevher/turk-mucevher-tasarimcilari> adresinden alındı
- Paşu, N. (2022, 02 05). *9 lib*. 9 lib: <https://9lib.net/article/takinin-tanimi-tari%CC%87h%C3%A7esi%CC%87-e%C4%9Fi%CC%87ti%CC%87mi%CC%87->

merkezleri%CC%87ndeki%CC%87-tasarimi-dersi%CC%87ni%CC%87n-
i%CC%87ncelenmesi%CC%87.wq27m2y1 adresinden alındı

Tektekçilik. (2022, 03 17). *Tektekçilik*. Tektekçilik:
<https://tektekçilik.blogspot.com/2019/01/antik-yunan-takilari.html> adresinden
alındı

Wikipedia. (2021, 04 16). *Antik Yunanistan*. Wikipedia:
https://tr.wikipedia.org/wiki/Antik_Yunanistan adresinden alındı

Wikipedia. (2022, 02 03). *Vikipedi*. Wikipedia:
<https://tr.wikipedia.org/wiki/%C5%9Eemsiye> adresinden alındı

Wikipedia. (2022, 02 03). *Wikipedia*. Wikipedia: <https://tr.wikipedia.org/wiki/Tablion>
adresinden alındı

Wikipedia. (2022, 02 03). *Wikipedia*. Vikipedi: <https://tr.wikipedia.org/wiki/Peruk>
adresinden alındı

Wikipedia. (2022, 02 03). *Wikipedia*. Vikipedi:
<https://tr.wikipedia.org/wiki/Y%C3%BCz%C3%BCk> adresinden alındı

Wikipedia. (2022, 02 03). *Wikipedia*. Vikipedi:
<https://tr.wikipedia.org/wiki/Y%C3%BCz%C3%BCk> adresinden alındı

Wikipedia. (2022, 02 03). *Wikipedia*. Vikipedi:
<https://tr.wikipedia.org/wiki/Ayakkab%C4%B1> adresinden alındı

Wikipedia. (2022, 02 03). *Wikipedia*. Vikipedi:
<https://tr.wikipedia.org/wiki/Ba%C5%9F%C3%B6rt%C3%BCs%C3%BC>
adresinden alındı

Wikipedia. (2022, 02 03). *Wikipedia*. Vikipedi:
<https://tr.wikipedia.org/wiki/Ba%C5%9F%C3%B6rt%C3%BCs%C3%B>
adresinden alındı

Wikipedia. (2022, 02 03). *Wikipedia*. Vikipedi: <https://tr.wikipedia.org/wiki/Mendil>
adresinden alındı

Wikipedia. (2022, 02 03). *Wikipedia*. Vikipedi: https://tr.wikipedia.org/wiki/Tak%C4%B1_tasar%C4%B1m%C4%B1 adresinden alındı

Wikipedia. (2022, 02 17). *Wikipedia*. Vikipedi: <https://tr.wikipedia.org/wiki/%C3%87%C3%B6mlek%C3%A7ilik> adresinden alındı

Wikipedia. (2022, 02 25). *Wikipedia*. Vikipedi: [https://tr.wikipedia.org/wiki/Akantus_\(s%C3%BCsleme\)](https://tr.wikipedia.org/wiki/Akantus_(s%C3%BCsleme)) adresinden alındı

Wikipedia. (2022, 02 25). *Wikipedia*. Vikipedi: <https://tr.wikipedia.org/wiki/Meander> adresinden alındı

Wikipedia. (2022, 02 25). *Wikipedia*. Vikipedi: <https://tr.wikipedia.org/wiki/Mozaik> adresinden alındı

Wikipedia. (2022, 02 25). *Wikipedia*. Vikipedi: <https://tr.wikipedia.org/wiki/Mozaik> adresinden alındı

Wikipedia. (2022, 02 25). *Wikipedia*. Vikipedi: <https://tr.wikipedia.org/wiki/Kabartma> adresinden alındı

Wikipedia. (2022, 02 25). *Wikipedia*. Vikipedi: <https://tr.wikipedia.org/wiki/Kabartma> adresinden alındı

Wikipedia. (2022, 02 25). *Wikipedia*. Vikipedi: <https://tr.wikipedia.org/wiki/Kabartma> adresinden alındı

Wikipedia. (2022, 02 25). *Wikipedia*. Vikipedi: <https://tr.wikipedia.org/wiki/Kabartma> adresinden alındı

Wikipedia. (2022, 02 26). *Wikipedia*. Vikipedi: <https://tr.wikipedia.org/wiki/S%C3%BCsleme> adresinden alındı

Wikipedia. (2022, 02 26). *Wikipedia*. Vikipedi: <https://tr.wikipedia.org/wiki/S%C3%BCsleme> adresinden alındı

Wikipedia. (2022, 02 26). *Wikipedia*. Vikipedi: <https://tr.wikipedia.org/wiki/S%C3%BCsleme> adresinden alındı